วันชัย ศิริชนะ

ข้อคิดจากประสบการณ์

เริ่มเดินทาง
ได้เรียนรู้
เริ่มมีประสบการณ์
สะสมบทเรียนที่ผ่านมา
ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์

วันชัย ศิริชนะ

ข้อคิดจากประสบการณ์

งานจดหมายเหตุ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
พฤษภาคม 2564

วันชัย ศิริชนะ
ข้อคิดจากประสบการณ์

คณะผู้จัดทำ	ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.วันชัย ศิริชนะ ดร.พฐา สุวรรณรัตน์ จอห์นสตัน ดร.จันทรารักษ์ โตวรานนท์ น.ส.รุ่งอรุณ รุ่งรัตนกาล
จัดพิมพ์โดย	งานจดหมายเหตุ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
ภาพถ่าย	ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.วันชัย ศิริชนะ ดร.จันทรารักษ์ โตวรานนท์ นายจักรพงษ์ วงศ์ใหญ่
พิมพ์ครั้งแรก	พฤษภาคม 2564
จำนวนพิมพ์	1,000 เล่ม
ISBN	978-616-470-050-5
พิมพ์ที่	เอราวัณการพิมพ์ 28/10 ถ.สิงหราช ต.ศรีภูมิ อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 50200

คำปรารภ

ในระยะเวลาที่ผ่านมา ได้มีโอกาสไปบรรยายในสถานที่ต่าง ๆ มากมายหลายแห่ง มีผู้ฟังที่แตกต่างกันไปหลายกลุ่มหลายระดับ ทั้งบุคคลทั่วไป และ นักศึกษา ในวาระต่าง ๆ กัน แต่ละครั้งได้สอดแทรกข้อคิดจากประสบการณ์ในการทำงาน ทั้งที่ประสบความสำเร็จและล้มเหลว ทั้งในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชาและเป็นลูกน้อง รวมทั้งปัญหาที่ได้เคยประสบในขณะที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ประกอบการบรรยายไปด้วย เดิมทีไม่คิดจะรวบรวมพิมพ์เป็นเล่ม แต่งานจดหมายเหตุของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ได้นำเสนอว่าได้รวบรวมข้อคิดที่เคยแสดงไว้ในโอกาสต่าง ๆ และได้จัดทำเป็นหมวดหมู่ไว้แล้วจำนวนหนึ่ง และขออนุญาตไปจัดพิมพ์เพื่อประโยชน์แก่ผู้สนใจ ที่อาจนำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ หรือใช้เป็นข้อคิดเตือนใจในการทำงาน จึงได้นำมาพิจารณาปรับปรุง เพิ่มเติม ให้สมบูรณ์ขึ้น เท่าที่จะรวบรวมได้

ข้อคิดที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้ ล้วนเกิดจากประสบการณ์ที่ได้ประสบมาจริงทั้งสิ้น แนวคิดอาจแตกต่างจากผู้อื่นบ้าง คล้ายกันบ้างก็แล้วแต่กรณี การนำเสนอจึงออกมาในลักษณะของการเล่าสู่กันฟังมากกว่า ว่าที่ผ่านมาได้พบได้เผชิญอะไรมาบ้าง

ในการจัดพิมพ์ได้สอดแทรกรูปพรรณไม้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงจำนวนหนึ่งไว้ด้วยเพื่อความสวยงามและมุ่งหวังที่จะให้ผู้อ่านได้รักต้นไม้ และช่วยกันปลูกป่าให้มากขึ้นเพื่อนำผืนป่าที่ถูกทำลายให้กลับคืนมาโดยเร็ว

วันชัย ศิริชนะ
พฤษภาคม 2564

คำนำของผู้รวบรวม

"ดอยแง่มจะมีความหมายอะไร
ถ้าอาจารย์วันชัยไม่มาลงหลักปักฐาน
และสร้างมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่นี่"

(ว. วชิรเมธี)

หนังสือวันชัย ศิริชนะ: ข้อคิดจากประสบการณ์เล่มนี้ งานจดหมายเหตุ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา จัดทำขึ้นเพื่อแสดงกตเวทิตาจิตต่อศาสตราจารย์พิเศษ ดร.วันชัย ศิริชนะ นายกสภามหาวิยาลัยแม่ฟ้าหลวง ในโอกาสที่ท่านได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์พิเศษในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ข้อความที่ปรากฏในหนังสือนี้คัดสรรจากคำกล่าวในที่ต่าง ๆ ของศาสตราจารย์พิเศษ ดร.วันชัย ศิริชนะ ที่ข้าพเจ้าเก็บรวบรวมไว้จากที่บันทึกด้วยตนเอง ตั้งแต่ พ.ศ. 2550 เมื่อเริ่มทำงานที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง และจากที่มีเพื่อนร่วมงานส่งมาให้ โดยจัดแบ่งเป็น 4 หัวข้อ คือ (1) ผู้นำ ผู้บริหาร (2) การบริหาร (3) การทำงาน และ (4) นักศึกษา

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.วันชัย ศิริชนะ มีประสบการณ์ในการทำงานที่ยาวนาน ผ่านการทำงานในหลากหลายหน้าที่หลายตำแหน่งนับตั้งแต่ พ.ศ. 2510 ที่ท่านสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีเป็นต้นมา และด้วยความที่ท่านได้อุทิศตนปฏิบัติงานในทุกหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ ท่านจึงประสบความสำเร็จในการทำงานเป็นอย่างยิ่ง ได้ดำรงตำแหน่งสูงสุดในหลายองค์กร

มีโอกาสพบกับบุคคลต่างๆ เกือบทุกระดับ มีประสบการณ์ทั้งที่เป็นความสำเร็จ และที่ต้องเผชิญปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ข้อคิดอันเป็นเสมือนบทสรุปจากประสบการณ์ของท่าน จึงน่าจะเป็นประโยชน์สำหรับบุคคลทั่วไป

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์พิเศษ ดร.วันชัย ศิริชนะ ที่กรุณาอนุญาตให้นำข้อคิดจากคำกล่าวของท่านมาจัดพิมพ์เผยแพร่ อีกทั้งยังช่วยแก้ไขปรับปรุงข้อความต่าง ๆ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ขอขอบคุณบุคคลต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยให้การจัดทำหนังสือนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี ได้แก่ นางดาวนภา สุยะนนท์ ผู้อำนวยการศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ที่ให้ความสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในทุกด้าน อาจารย์ ดร.จันทรารักษ์ โตวรานนท์ หัวหน้าโครงการสวนพฤกษศาสตร์มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ที่เอื้อเฟื้อภาพถ่ายดอกไม้ที่ใช้ในหนังสือพร้อมคำอธิบาย นายจักรพงษ์ วงศ์ใหญ่ เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ที่เอื้อเฟื้อภาพถ่ายพรรณไม้ทั้งมวลในมหาวิทยาลัยให้เลือกสรรเป็นภาพประกอบในหนังสือ นางสาวอมรรัตน์ นุกูล เจ้าหน้าที่บริหาร และนางสาวตรีสลา ฟูแว่น นักเอกสารจดหมายเหตุ ที่ช่วยสืบค้นข้อมูลทั้งหลายที่ได้บันทึกไว้ และที่สำคัญยิ่งคือนางสาวรุ่งอรุณ รุ่งรัตนกาล นักเทคโนโลยีการศึกษา สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ที่ได้จัดทำต้นฉบับหนังสือให้ลงตัวสวยงามดังปรากฏ

พฐา สุวรรณรัตน์ จอห์นสตัน
ที่ปรึกษาด้านจดหมายเหตุ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

พ.ศ. 2542
ณ ดอยแง่ม เชียงราย

มองอะไร...

มองภาพกว้าง มองให้ไกล มองจากมุมสูง
มองอย่างพิเคราะห์ มองด้วยใจเป็นกลาง
มองอย่างปราศจากอคติ
มองอย่างยึดประโยชน์องค์กรเป็นที่ตั้ง
มองว่า สิ่งที่คิดเป็นไปได้ ทำได้เสมอ
มองเห็นโอกาสในสิ่งที่คนอื่นไม่เห็น
มองเห็นศักยภาพที่ซ่อนเร้นของบุคคล
มองมิตรภาพที่ยั่งยืนมากกว่าผลประโยชน์ระยะสั้น
มองเห็นบุญคุณที่เคยได้รับ
มองอย่างเมตตาและอภัย

ใครจะมองอะไร มองอย่างไร ก็เลือกเอา

สารบัญ

1 ผู้นำ ผู้บริหาร

35 การบริหาร

69 การทำงาน

109 นักศึกษา

ผู้นำ ผู้บริหาร

วันเวลาผ่านไป

ควรคิดทบทวนว่าที่ผ่านมา เรายังไม่ได้ทำอะไรที่ควรทำบ้าง
มีอะไรที่ควรปรับปรุงและยังไม่ได้ทำบ้าง
มีอะไรที่บกพร่องในยุคสมัยเราบ้าง
ดีกว่าที่จะนึกถึงแต่เพียงว่าเราทำอะไรสำเร็จ เสร็จสิ้น
และดีแล้ว เพราะมันผ่านไปแล้ว

ในความเป็นจริง . . .
ไม่มีใครทำทุกอย่างได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์
ไม่มีใครทำได้เรียบร้อยไปหมดทุกอย่าง
การพัฒนา ปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น ให้เหมาะกับยุคสมัย
จึงเป็นสิ่งที่ต้องทำไม่รู้จบ....

ประดู่แดง หรือ วาสุเทพ

ไม้ยืนต้น ผลัดใบ เวลาออกดอกจะทิ้งใบหมด
ดอกออกเป็นช่อสีแดงสด

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Phyllocarpus septentrionalis Donn Sm.
ชื่อวงศ์: FABACEAE

ผู้บังคับบัญชาสูงสุด

คนที่ได้เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดนั้น
มักเป็นผู้ที่มีความรอบรู้
และมีประสบการณ์ที่สั่งสมมาอย่างยาวนาน
แต่ถึงจะ**รอบรู้**มากเพียงใด
ก็ต้องพยายาม**ระดม**สรรพกำลังทั้งหมด
ขององค์กรมาใช้อย่างเหมาะสม
และต้องสร้างความ**สามัคคี**
ให้เกิดพลังในการร่วมคิดร่วมทำ
และ**เปิดโอกาส**ให้ทุกคนได้ใช้พลังอย่างเต็มที่

เหลืองอินเดีย

ไม้ยืนต้น ผลัดใบ เวลาออกดอกจะทิ้งใบหมด
ดอกมีสีเหลืองสด ออกเป็นช่อ ช่อละ 3 – 10 ดอก
ถ้าปลูกเป็นกลุ่มจำนวนมากจะให้สีเหลืองเต็มพื้นที่

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Handroanthus chrysanthus (Jacq.) S. O. Grose
ชื่อวงศ์: BIGNONIACEAE

เอางานเป็นตัวตั้ง ผลประโยชน์ขององค์กรเป็นหลัก

ผู้บริหารที่ดีต้องยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต
เห็นแก่ประโยชน์องค์กรมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
สามารถธำรงไว้ซึ่งความสามัคคีในองค์กร
สามารถลดและขจัดความขัดแย้ง
ไม่เป็นตัวสร้างความขัดแย้งเอง
มีเมตตา แต่ไม่อ่อนแอ
มีเครือข่ายพันธมิตรที่เกื้อหนุน
ไม่ยอมหมุนตามสิ่งที่ผิด

ปีบ หรือ กาสะลอง

ไม้ยืนต้น ลักษณะดอกเป็นช่อกระจุก รูปแตร สีขาวออกเหลือง มีกลิ่นหอมเย็น

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Millingtonia hortensis* L.f.
ชื่อวงศ์: BIGNONIACEAE

ทุกคนมีประโยชน์

เมื่อมีตำแหน่ง อย่าทนงตนว่ารู้เหนือใคร
คนไม่มีตำแหน่งอาจรู้ในสิ่งที่เราไม่รู้
ทุกคนในองค์กรย่อมมีประโยชน์ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง
คนเก่งน้อยก็ช่วยส่งเสริม
คนเก่งมากก็ให้โอกาสได้ทำงานที่เหมาะสม

กาสะลองคำ หรือ ปีบทอง

ไม้ประจำถิ่นภาคเหนือ ใบคล้ายปีบ แต่ใหญ่กว่า ดอกออกตามลำต้นและกิ่ง เป็นรูปทรงกรวย สีเหลืองทองหรืออมส้ม

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Radermachera ignea (Kuzz) Steenlis.
ชื่อวงศ์: BIGNONIACEAE

ทิฐิมานะ

มีทิฐิมานะไม่ถูกที่ ไม่ถูกเวลา
โดยถือตนว่าเป็นใหญ่ หรือยึดมั่นในความคิดของตนเองมากไป
อาจเป็นเหตุให้เกิดเรื่องที่ไม่พึงประสงค์ได้โดยง่าย
ยอมอ่อน ยอมถอยบ้าง ไม่ใช่เรื่องน่าอับอาย

กัลปพฤกษ์

ไม้ยืนต้น เวลาออกดอกจะทิ้งใบ ดอกออกเป็นช่อ
มีสีชมพูแล้วเปลี่ยนเป็นสีชมพูเรื่อ ๆ จนถึงสีขาว

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Cassia bakeriana* Craib
ชื่อวงศ์: FABACEAE

ตำแหน่งและบารมี

มีตำแหน่งก็มีอำนาจ หากใช้ไม่เป็นก็เสียของ
อำนาจอาจเกิดได้ชั่วข้ามคืน
แต่บารมี ศรัทธา และความดีต้องใช้เวลาสร้าง
อำนาจและบารมีควรมีพร้อมกัน

กาฬพฤกษ์

ไม้ต้น ผลัดใบ ถิ่นเดิมอยู่ที่กาฬทวีป
ดอกเมื่อเริ่มบานมีสีแดงแล้วเปลี่ยนเป็นสีชมพู

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Cassia grandis* L.
ชื่อวงศ์: FABACEAE

บารมีและศรัทธา

บารมีและศรัทธา เกิดจากความรู้ ความสามารถ
การปฏิบัติดี และความชอบธรรมที่สะสมมานาน
มิใช่มรดกที่สืบทอด
ไม่มีใครมอบหมายหรือแต่งตั้งให้ได้
ต้องสร้างเอง

ทองกวาว

ไม้ยืนต้น เป็นไม้ท้องถิ่นภาคเหนือ
ทิ้งใบเวลาออกดอก
ดอกมีทั้งสีแสดและสีเหลืองสดแล้วแต่พันธุ์

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Butea monosperma* (Lam.) Taub.
ชื่อวงศ์: FABACEAE

ผลงานอยู่นานกว่าตำแหน่ง

อำนาจและตำแหน่งอยู่ไม่นาน
หมดวาระแล้วก็หมดไป
แต่ความศรัทธาในตัวบุคคลไม่มีวันหมด
ผลงานที่ปรากฏจะอยู่ยืนยาว

กระถินณรงค์

ไม้ยืนต้น ไม่ผลัดใบ ปลูกได้ทั่วไป
ให้ดอกสีเหลือง ออกดอกเกือบตลอดปี
แต่มีดอกมากช่วงปลายฤดูฝนต้นฤดูหนาว

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Acacia auriculiformis* Benth.
ชื่อวงศ์: FABACEAE

ชื่อเสียงและเกียรติยศ

ชื่อเสียงและเกียรติยศมาพร้อมกับความรับผิดชอบ
มีความเหนื่อยยาก ต้องอดทนและอดกลั้น
สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในทุกสถานการณ์

งิ้ว

ไม้พื้นเมือง ลำต้นมีหนาม ออกดอกเมื่อทิ้งใบหมด
ดอกเป็นดอกเดี่ยว สีแดงอมส้ม
ชาวเหนือนำเกสรตัวผู้แห้งมาประกอบอาหารน้ำเงี้ยว

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Bombax ceiba* L.
ชื่อวงศ์: MALVACEAE

เวลาทำงานมีจำกัด

เวลาในการดำรงตำแหน่งมีจำกัด มีเวลาสิ้นสุด
จึงต้องทำงานให้เร็ว ทำงานให้มาก ทำงานให้ดี
เพื่อฝากผลงานดี ๆ ไว้ให้คนรุ่นต่อไป

ง้าว

ไม้ต้นขนาดกลาง ผลัดใบ ดอกออกเดี่ยว ๆ สีขาวนวล
ผลเมื่อแก่มีเนื้อข้างในเป็นปุย
ใช้สำหรับยัดหมอนและที่นอนได้

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Bombax anceps* Pierre
ชื่อวงศ์: MALVACEAE

มองใกล้ มองไกล มองไปในอนาคต

ผู้นำ ต้องมองทั้งใกล้ ทั้งไกล และมองไปในอนาคต
รู้จักหยิบฉวยโอกาสดี ๆ ที่ผ่านมา
ไม่หมกมุ่นกับการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า จนลืมมองอนาคต
อย่าให้อนาคตไล่ล่า ต้องวางแผนให้เดินนำหน้าอนาคต

ตะแบกนา

ไม้ยืนต้นผลัดใบ ดอกสีม่วงอมชมพู
ดูผิวเผินจะคล้ายกับอินทนิลและเสลา

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Lagerstroemia floribunda* Jack
ชื่อวงศ์: LYTHRACEAE

มองอนาคต

การมองอนาคตและกำหนดวิสัยทัศน์ได้ถูกต้อง
เกิดจากความรอบรู้ที่กว้างขวาง
มองโลกให้กว้าง ฟังจากหลายมุม
มีเครือข่ายและเพื่อนคู่คิดที่ดี
มีมิตรที่คอยให้คำแนะนำที่ถูกที่ควร

เสลา

ไม้ยืนต้น ให้ดอกสีม่วงในฤดูแล้ง
เมื่อออกดอกจะทิ้งใบ ดอกมีกลีบดอก 5 – 7 กลีบ
ดูผิวเผินคล้ายกับตะแบก หรืออินทนิล

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Lagerstroemia loudonii Teijsm. & Binn.
ชื่อวงศ์: LYTHRACEAE

การสร้างผลงาน

ผู้บริหารที่มุ่งสร้างผลงานต้องมีแรงบันดาลใจ
มีจินตนาการ และวิสัยทัศน์ที่ถูกต้องเหมาะสม
มีโครงการและวิธีการดำเนินการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์
ที่พร้อมจะเอาออกมาใช้เมื่อโอกาสอำนวย
ถ้าทำได้ผลงานก็จะปรากฏ

จันทน์กะพ้อ

ไม้ยืนต้น
ดอกสีขาวอมเหลืองอ่อน ดอกเล็ก ออกเป็นช่อ

ชื่อวิทยาศาสตร์: Vatica diospyroides Symington
ชื่อวงศ์: DIPTEROCARPACEAE

พัฒนางาน พัฒนาองค์กร

การพัฒนางาน . . .
อาจไม่จำเป็นต้องทำทีละขั้น ทีละตอนตามลำดับ
อะไรที่สามารถทำได้เลย ก็ควรทำทันที
บางอย่างสามารถก้าวกระโดดได้ ก็ควรก้าวกระโดด
แต่ต้องกระโดดให้เป็น

กระโดน

ไม้ยืนต้น ผลัดใบ ดอกมีขนาดใหญ่
ออกเป็นช่อประมาณ 2 – 6 ดอก
บานในเวลากลางคืน และมักจะร่วงในช่วงเช้า

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Careya arborea* Roxb.
ชื่อวงศ์: LECYTHIDACEAE

ผู้นำและผู้จัดการ

ผู้นำที่ดีต้องสามารถเป็นผู้จัดการได้ด้วย
ผู้นำที่ไม่สามารถจัดการองค์กรได้
ย่อมไม่สามารถนำองค์กรให้ก้าวหน้าได้

ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ
ต้องสามารถ*เป็นทั้งผู้นำและผู้จัดการได้*
ต้องยืดหยุ่น ต้องเปลี่ยนแปลงได้ ไม่ยึดติด แต่มีหลักการ
ไม่ทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่
ไม่เห็นเรื่องใหญ่เป็นเรื่องเล็ก
ไม่ตัดสินใจด้วยอคติ

ไหมจุรี

ไม้ยืนต้นขนาดกลาง ผลัดใบ
ลำต้นและกิ่งมีหนามแหลมใหญ่
ดอกมีสีชมพูสด

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Ceiba speciosa* (A.St.-Hil.) Ravenna
ชื่อวงศ์: MALVACEAE

การทำงานและอารมณ์

รู้จังหวะของการทำงาน รู้จังหวะของการใช้คน
ต้องรักษาระดับอารมณ์ให้เหมาะสมกับคนและเหตุการณ์
ควบคุมอารมณ์ได้ก็ควบคุมเหตุการณ์ได้ง่ายขึ้น

สาละลังกา

ไม้ยืนต้น ดอกสีชมพู ขนาดใหญ่ ออกเป็นช่อ มีกลิ่นหอม คนทั่วไปมักเข้าใจผิดว่าพระพุทธเจ้าประสูติใต้ต้นสาละนี้

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Couroupita guianensis* Aubl.
ชื่อวงศ์: LECYTHIDACEAE

การทำงานเป็นทีม

ต้องตระหนักเสมอว่างานจะสำเร็จต้องทำเป็นทีม
ผู้นำต้องเป็นผู้นำทีม นำทั้งความคิดและการกระทำ
ต้องรักษาความสัมพันธ์ในทีมให้เข้มแข็ง

ให้ความสำคัญกับเรื่องที่สำคัญ
เรื่องไม่สำคัญก็จัดการในระดับรองลงไป

จามจุรี

ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ผลัดใบ ดอกเป็นช่อแบบกระจุกแน่น มีเกสรเพศผู้สีชมพู ยาวโผล่พ้นกลีบดอก ทำให้เห็นเป็นดอกสีชมพูอ่อน

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Samanea saman* (Jacq.) Merr.
ชื่อวงศ์: FABACEAE

ไม่ทิ้งเพื่อน

ทำงานใหญ่ ต้องมีเพื่อนคู่คิด มีทหารเอกที่ไว้ใจได้ร่วมทาง
เมื่อเสร็จงานใหญ่ ไม่ทิ้งเพื่อน
ไม่ลืมเลือนเมื่อเวลาผ่านไป

พฤกษ์

ไม้ยืนต้น มีรูปดอกและใบคล้ายจามจุรี
มีเกสรเพศผู้สีขาว เห็นเด่นชัด
มีกลิ่นหอมอ่อน ๆ ในช่วงเช้า

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Albizia crassiramea* Lace
ชื่อวงศ์: FABACEAE

เดินตามช้างเจอแต่ขี้ช้าง ไม่มีวันเป็นผู้นำได้

การกระทำการสิ่งใด
หากคิดจะทำตามแบบที่ผู้อื่นเคยทำมา
ก็จะต้องเดินตามหลังเขาตลอดไป
มีโอกาสที่จะทำได้ดีกว่ายาก

อาจนำแนวคิดของผู้อื่นมาเป็นแนวทางได้
แต่เป้าหมายและวิธีการต้องมีความโดดเด่นไม่เหมือนใคร
เพื่อให้เราเดินไปบนเส้นทางที่เป็นตัวของเราเอง

พะยอม

*ไม้ป่า ยืนต้น ผลัดใบ ออกดอกพร้อมกันเกือบทั้งต้น
มีสีขาวหรือขาวแกมเหลืองอ่อน กลิ่นหอม*

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Shorea roxburghii* G.Don
ชื่อวงศ์: DIPTEROCARPACEAE

ต้องคิดว่าทำได้เสมอ

ถ้าคิดว่าทำได้ ก็จะมีกำลังใจ
ถ้าคิดว่าทำไม่ได้ ก็เหมือนไม่ยอมก้าวเดิน
แล้วจะก้าวหน้าได้อย่างไร

กร่าง

ไม้ยืนต้น ตระกูลไทร ไม่ผลัดใบ มีรากอากาศ
ดอกมีสีขาวอมน้ำตาล ออกเป็นช่อรวม

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Ficus altissima* Blume.
ชื่อวงศ์: MORACEAE

ผู้นำหรือผู้ตาม

หัวหน้าต้องเป็นผู้นำทางความคิดและชี้นำแนวปฏิบัติได้
ถ้าให้ลูกน้องนำไปบ่อย ๆ ลูกน้องจะคิดว่าเก่งกว่านาย
รับฟังลูกน้องได้ แต่การตัดสินใจเป็นของผู้นำ

นกอินทรีและนกกระจอกต้องรู้หน้าที่และบทบาทของตนเอง
ถ้านกอินทรีปล่อยให้นกกระจอกนำทางก็ไปได้ไม่ไกล

ส้านดอกขาว

ไม้พุ่มเตี้ยสูงประมาณ 3 เมตร
ดอกสีขาว เกสรสีแดงช้ำ ดอกบานช่วงเช้า
พอเย็นกลีบก็จะร่วงหมด

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Dillenia philippinensis* Rolfe
ชื่อวงศ์: DILLENIACEAE

การตัดสินใจเป็นหน้าที่ของนาย

การปรึกษาหารือ และรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา
หรือผู้อยู่ในที่ประชุม เป็นเรื่องดี
ความคิดเห็นที่แตกต่าง เป็นเรื่องปรกติของการสนทนา
แต่การตัดสินใจสุดท้าย เป็นหน้าที่ของนาย
เพราะไม่ว่าจะตัดสินอย่างไร นายก็ต้องรับผิดชอบ

กันเกรา

*ไม้ยืนต้น เป็นไม้มงคล ดอกเป็นช่อ
มีสีขาวนวลแล้วเปลี่ยนเป็นสีเหลือง
ส่งกลิ่นหอมโดยเฉพาะในยามเย็น*

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Fagraea fragrans* Roxb.
ชื่อวงศ์: GENTIANACEAE

ลักษณะเฉพาะของคน

ผู้นำแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะของตนเอง
มีความแตกต่างจากผู้อื่นทั้งความคิดและการกระทำ
รูปแบบและวิธีการทำงานของแต่ละคนย่อมไม่เหมือนกัน
ผลสัมฤทธิ์ของงานก็ต่างกันด้วย
ใช้จุดเด่นที่เป็นลักษณะเฉพาะให้เกิดประโยชน์

จำปา

ไม้ยืนต้น ดอกเดี่ยวออกตลอดปี ดอกสีเหลืองอมส้ม
ส่งกลิ่นหอมโดยเฉพาะยามพลบค่ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Magnolia champaca (L.) Baill. ex Pierre
ชื่อวงศ์: MAGNOLIACEAE

เป็นผู้นำ
ต้องทำให้ใหม่ ทำให้ต่าง ทำให้ดีกว่าผู้อื่น

ทำอะไรที่เดินตามแนวทางของผู้อื่น
มีโอกาสแซงหน้าเขาได้น้อยมาก

การแข่งขันกับสิ่งที่รู้ว่าแข่งไม่ได้ก็ไม่มีวันชนะ
ถ้าอยากชนะต้องทำให้แตกต่างหรือดีกว่า
ต้องเลือกเดินเส้นทางที่ไม่เหมือนใคร

กระพี้จั่น

ไม้ยืนต้น ผลัดใบ
ดอกสีม่วง ออกเป็นช่อ 15 – 20 ดอก

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Millettia brandisiana* Kurz
ชื่อวงศ์: FABACEAE

เข็มทิศนำทาง

ผู้นำที่สามารถย่อมเป็นเข็มทิศนำทาง และร่วมเดินทาง
รวมทั้งสามารถจัดการทุกสิ่งให้บรรลุเป้าหมายได้
ในทุกสถานการณ์

ซากุระ

ไม้ยืนต้น ผลัดใบ
ดอกช่อสีชมพู
เมื่อออกดอกจะทิ้งใบ

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Prunus* sp.
ชื่อวงศ์: ROSACEAE

ไม่รู้จริงมักไม่กล้าตัดสินใจ

การรู้อะไรเพียงครึ่ง ๆ กลาง ๆ อาจทำให้สับสน ไม่แน่ใจ
ไม่รู้อะไรเลยก็ไม่รู้จะชี้นำผู้อื่นได้อย่างไร

การเป็นผู้นำต้องรู้จริงพร้อมจะชี้นำทิศทาง
และแนวปฏิบัติที่จะไปสู่ความสำเร็จ

กระทิง

ไม้ยืนต้นขนาดใหญ่
ดอกมีสีขาว ออกเป็นช่อ
ส่งกลิ่นหอมอ่อน

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Calophyllum inophyllum* L.
ชื่อวงศ์: CLUSIACEAE

วัฒนธรรมและความคิด

วัฒนธรรมและความคิดของมนุษย์ย่อมต่างกันไป
อยู่ที่ไหนให้เข้าใจคนที่นั่น และปฏิบัติตนให้เหมาะสม
ผู้บริหารต้องเรียนรู้ประวัติศาสตร์
และรากเหง้าขององค์กรที่ตนอยู่
เพื่อการกำหนดทางเดินที่เหมาะสม
และเกิดประโยชน์กับองค์กรมากที่สุด

ฝ้ายคำ

ไม้ยืนต้น เวลาออกดอกทิ้งใบ
ให้ดอกกลีบบาง ไม่ซ้อน
มีสีเหลืองสดใสคล้ายดอกสุพรรณิการ์

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Cochlospermum regium (Mart. & Schrank) Pilg.
ชื่อวงศ์: BIXACEAE

จะเป็นจอมทัพ
ต้องเคยลอดหว่างขาศัตรูมาก่อน

หากจะเป็นนายคนแล้ว
ไม่เคยเผชิญปัญหาอันหนักหน่วง
หรือผ่านคลื่นลมพายุมาก่อน
จะเป็นนายคนที่สามารถได้อย่างไร
ประสบการณ์ที่ผ่านมาล้วนมีคุณค่า หากรู้จักนำมาใช้

สุพรรณิการ์

ไม้ยืนต้น ผลัดใบ มีกลิ่นหอม
ดอกสีเหลืองสด กลีบดอกซ้อน

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Cochlospermum religiosum (L.) Alston
ชื่อวงศ์: BIXACEAE

เรือใหญ่เจอคลื่นใหญ่

เรือใหญ่ย่อมเจอคลื่นใหญ่
หัวหน้าหน่วยงานใหญ่ ปัญหาก็มากกว่าหน่วยงานเล็ก
ตำแหน่งใหญ่ย่อมหนักกว่า เหนื่อยกว่าตำแหน่งเล็ก
เมื่อขึ้นเป็นใหญ่จึงต้องพร้อมเผชิญปัญหา
จะท้อแท้หรือยอมแพ้ง่าย ๆ ไม่ได้

ทองเดือนห้า

ไม้ยืนต้น ผลัดใบเมื่อออกดอก ดอกสีแดงสด ออกเป็นช่อแน่นที่ปลาย

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Erythrina stricta* Roxb.
ชื่อวงศ์: FABACEAE

เรือแล่นในแม่น้ำก็ดูราบเรียบ ออกทะเล เจอคลื่นลมและพายุเมื่อไร จึงจะรู้ฝีมือกัปตัน

แล่นเรือในแม่น้ำดูว่าราบเรียบก็คิดว่ากัปตันเก่ง
ต่อเมื่อแล่นออกทะเล เจอพายุเมื่อใด
จึงจะรู้ว่ากัปตันเก่งจริงหรือไม่

ทองหลางป่า

ไม้ยืนต้น ลำต้นมีหนามแหลมทั่วไป
ดอกสีแดงสด เวลาออกดอกจะทิ้งใบ

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Erythrina subumbrans* (Hassk.) Merr.
ชื่อวงศ์: FABACEAE

ความร่วมมือร่วมใจ

ผู้บริหาร ตั้งใจทำงานอย่างเดียวไม่พอ
ต้องสร้างศรัทธา มีน้ำใจ และมีผลงานที่ปรากฏ
จึงจะครองใจคนและสร้างความร่วมมือได้
ถ้าปราศจากความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายแล้ว
กิจกรรมต่าง ๆ ก็ยากที่จะสำเร็จ

กล้วยหมูสัง

ไม้เลื้อยเนื้อแข็ง
ดอกสีแดงถึงแดงเข้มแกมสีเหลืองอ่อนที่โคนกลีบ
ออกเดี่ยวตามกิ่ง ใกล้ปลายยอด

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Uvaria grandiflora* Roxb. ex Hornem
ชื่อวงศ์: ANNONACEAE

รับรู้ เข้าใจ ไปทำต่อ

คำสั่งอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ
ต้องชี้แนะให้รับรู้และเข้าใจเพื่อไปทำต่อได้

การติดตามงานที่เป็นระบบ
จะทำให้เห็นความคืบหน้าของคำสั่ง

คำมอกหลวง

ไม้ยืนต้น ดอกเมื่อเริ่มบานมีสีขาว
และค่อยเปลี่ยนเป็นสีเหลืองนวลจนถึงเหลืองเข้ม
มีก้านดอกยาว กลิ่นหอมคล้ายดอกพุด

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Gardenia sootepensis* Hutch.
ชื่อวงศ์: RUBIACEA

การบริหาร

รอดวิกฤติด้วยปัญญา

ถึงโลกจะเปลี่ยน เทคโนโลยีจะปรับ
ดิสรัปชัน (disruption) จะเกิดขึ้น
ผู้มีปัญญาและประสบการณ์
ย่อมสามารถแก้ปัญหา พาองค์กรให้รอดวิกฤติได้

ลำดวน

ไม้ยืนต้น ดอกสีเหลืองอ่อน กลีบดอกหนาและแข็ง
มีกลิ่นหอมรุนแรงเฉพาะยามพลบค่ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Melodorum fruticosum* Lour.
ชื่อวงศ์: ANNONACEAE

มนุษย์

วันเวลาเปลี่ยนไป เทคโนโลยีเปลี่ยนไป
แต่พื้นฐานของความเป็นมนุษย์ไม่เคยเปลี่ยน
ความรู้สึกรัก โลภ โกรธ หลง ยังอยู่คู่กับมนุษย์ตลอดไป
การบริหารมนุษย์จึงต้องเข้าใจมนุษย์

ทองอุไร

ไม้พุ่มเตี้ย ดอกสีเหลืองสด
มีลักษณะคล้ายระฆัง หรือแตร ออกดอกช่อตามปลายกิ่ง
ดอกดกมาก ปลูกง่าย โตเร็ว

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Tecoma stans* (L.) Juss. ex Kunth
ชื่อวงศ์: BIGNONIACEAE

ความมีคุณภาพ
ไม่เคยเกิดด้วยความบังเอิญ

ความมีคุณภาพล้วนเกิดจากความตั้งใจและมุ่งมั่น
ที่จะทำให้เกิดทั้งสิ้น
การบริหารองค์กรให้มีคุณภาพและประสบความสำเร็จ
อยู่ที่ความตั้งใจแรกเริ่มของผู้บริหารว่าอยากทำให้ดี
อยากทำให้เป็นหนึ่ง
เมื่อตั้งใจดีแล้ว แรงบันดาลใจก็จะบังเกิด ความมุ่งมั่นก็จะตามมา
ความทุ่มเท เสียสละ
จะเป็นพลังผลักดันไปสู่ความสำเร็จได้

โสกระย้า

*ไม้ยืนต้น ดอกออกเป็นพวงห้อยลง
สีแดงอมส้ม ยาวได้ถึง 80 เซนติเมตร*

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Amherstia nobilis* Wall.
ชื่อวงศ์: LEGUMINOSAE-CAESALPININOIDEAE

ศาสตร์กับศิลป์ต้องไปด้วยกัน

ความรู้และศิลปะในการใช้ความรู้ต้องไปด้วยกัน
เพราะเราทำงานกับมนุษย์ มนุษย์มิใช่เครื่องจักร
ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของมนุษย์ด้วย

ระเบียบและกฎเกณฑ์เป็นเพียงกรอบในการอยู่ร่วมกัน
ควรผ่อนหนักผ่อนเบาตามควรแก่กรณีและโอกาส

พวงโกเมน

ไม้เถาเลื้อยขนาดใหญ่
ดอกสีส้มแดง ออกเป็นช่อใหญ่
ห้อยลงตามซอกใบและปลายกิ่ง

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Mucuna warburgii K.Schum. & Lauterb.
ชื่อวงศ์: FABACEAE

อคติกับความเที่ยงธรรม

มีอคติเกิดขึ้นเมื่อใด ความเที่ยงธรรมก็ลดลง
การบริหารงานควรปราศจากอคติ
และอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง ความเที่ยงธรรม
และเมตตาธรรม

ประทัดอ่างขาง

ไม้พุ่มอิงอาศัย สูงได้ถึง 2 เมตร
ดอกสีแดงสด ออกเป็นช่อยาว เมื่อดอกบานจะคว่ำลง
สู่พื้นคล้ายรูประฆัง เรียงเป็นแถวตามก้านช่อดอก

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Agapetes megacarpa* W.W. Sm.
ชื่อวงศ์: ERICACEAE

พุทธธรรมนำทางการบริหาร

หลักธรรมในพุทธศาสนา
สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้กับการบริหาร
นำมาซึ่งความสงบสันติ
และความเจริญงอกงามของหน่วยงานได้ในทุกโอกาส
จะใช้หลักธรรมใดก็พิจารณาเลือกเอาตามความเหมาะสม

บุหงาส่าหรี

ไม้ยืนต้น ลำต้นตั้งตรง ผลัดใบ
ดอกเป็นช่อสีขาว
กลิ่นหอมคล้ายดอกราตรี

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Citharexylum spinosum* L.
ชื่อวงศ์: VERBENACEAE

จากบนลงล่าง – จากล่างขึ้นบน

การสั่งการจากบนลงล่าง
และการเสนอความเห็นจากล่างขึ้นบน
เป็นความสวยงามของการบริหารทั้งสองรูปแบบ
ขึ้นกับเวลาและโอกาส
จะใช้รูปแบบใดก็ขึ้นกับความเหมาะสม
และผลสัมฤทธิ์ที่จะเกิดขึ้น

พวงหยก

ไม้เถาเลื้อยขนาดใหญ่ ดอกสีเขียวอมฟ้า
ออกเป็นช่อ ห้อยลง หากอากาศเย็น ความชื้นสูง
สีดอกจะเข้มขึ้น

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Strongylodon macrobotrys* A.Gray
ชื่อวงศ์: FABACEAE

การปรับตัวตามสถานการณ์

ผู้นำหรือหัวหน้างานย่อมมีความรับผิดชอบ
มีความเสี่ยง และเผชิญความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
การปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์เป็นสิ่งที่ต้องเรียนรู้
ผู้นำแต่ละระดับย่อมมีความแตกต่างกันในหลายด้าน
และมีกรอบของความรับผิดชอบที่ต่างกันไป

ดองดึง

ไม้เถาเลื้อยขนาดเล็ก
มีลำต้นใต้ดิน เป็นพืชสมุนไพร
ในต่างประเทศพัฒนาเป็นไม้ตัดดอก

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Gloriosa superba* L.
ชื่อวงศ์: COLCHICACEAE

รู้จักใช้คน

ความรอบคอบ รอบรู้ และลูกน้องที่ไว้ใจได้
เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความก้าวหน้าและราบรื่น
ลูกน้องที่รู้จริงและสามารถ เป็นแรงผลักดันที่สำคัญ
ให้ผู้นำประสบความสำเร็จได้

รู้จักใช้คน เลือกคนให้เหมาะกับงาน

หิรัญญิการ์

ไม้เลื้อยเถาใหญ่
ดอกสีขาว ออกตามปลายกิ่ง
มีกลิ่นหอมอ่อน

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Beaumontia grandiflora* Wall.
ชื่อวงศ์: APOCYNACEAE

แม่ทัพรบคนเดียวไม่ได้
ถ้าไม่มีทหารเอกที่เข้มแข็ง แกร่งกล้า

ผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานทุกคน
มีความสำคัญและมีความสามารถที่ต่างกันไป
ทุกคนเป็นพลังผลักดันไปสู่ความสำเร็จ
ถ้ารู้จักนำและรู้จักใช้

พวงแสด

ไม้เถาเลื้อย ขึ้นง่ายโตเร็ว ดอกสีส้มอมเหลือง
ออกเป็นช่อกระจุก ตามปลายกิ่ง
ปลูกเป็นไม้ประดับได้ ออกดอกตามฤดูกาล

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Pyrostegia venusta* (Ker Gawl.) Miers.
ชื่อวงศ์: BIGNONIACEAE

ม้าพยศต้องรู้จักขี่ มีม้าดีต้องรู้จักใช้

ม้าพยศส่วนมากเป็นม้าที่เก่ง
ถ้าสามารถขี่ได้ ก็จะนำไปสู่ชัยชนะได้
เปรียบเสมือนมีลูกน้องดีแม้มีพยศอยู่บ้าง
ต้องใช้ให้เป็น คุมให้อยู่

มหาพรหมราชินี

ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก
ดอกเป็นดอกเดี่ยวหรือเป็นช่อสีชมพูอ่อน
ดอกบานเต็มต้นในช่วงเดือนพฤษภาคม

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Mitrephora sirikitiae* Weeras., Chalermglin & R.M.K.Saunders
ชื่อวงศ์: ANNONACEAE

ทั้งผลักทั้งดัน

การเป็นหัวหน้าหน่วยงาน
จะยืนนิ่งเฉยแต่อย่างเดียวโดยถือตัวว่าเป็นนายไม่ได้
บางครั้งต้องออกทั้งแรงผลักและแรงดันก็ต้องยอม
เพื่อให้ทั้งองค์กรเดินไปข้างหน้าได้พร้อมกัน
บางงานไม่ลงไปร่วมทำ ไม่นำเอง งานก็ไม่เดิน

คำแสด

*ไม้ยืนต้น ออกดอก สีชมพู เปลือกผลมีสีแดงเข้ม
มีขนเหมือนหนามรอบผล เมื่อแก่จัดจะแห้งแตก
เห็นเมล็ดภายในสีดำ ปลูกเป็นไม้ประดับให้ดูสวยงามได้*

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Bixa orellana* L.
ชื่อวงศ์: BIXACEAE

ให้ความสำคัญกับลูกน้องทุกระดับ

ลูกน้องทุกระดับมีความสำคัญแตกต่างกัน
ตามตำแหน่งและความรับผิดชอบ
แต่ละคนแต่ละฝ่ายต่างมีภาระและหน้าที่ของตนเอง
ทุกคนต้องได้รับการพัฒนา
คนมีความสามารถต้องได้รับโอกาส
และส่งเสริมอย่างเป็นธรรม

ชำมะนาด

ไม้เถาเลื้อย ดอกสีขาว ออกเป็นกระจุก
มีกลิ่นหอมอ่อน ๆ คล้ายข้าวใหม่

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Vallaris glabra* (L.) Kuntze
ชื่อวงศ์: APOCYNACEAE

ประนีประนอม ปลอบใจ ให้กำลังใจ

ลูกน้องบางคนอาจรู้น้อย มีประสบการณ์น้อย
การให้กำลังใจ ให้อภัย ให้ความเมตตาและให้โอกาส
ในขอบเขตที่พอเหมาะพอดี
จะนำมาซึ่งกำลังใจและความสำเร็จของงาน

นางแย้ม

ไม้พุ่มเตี้ย ออกดอกได้ตลอดปี
ดอกสีขาวอมม่วง มีกลิ่นหอมเย็น

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Clerodendrum chinense (Osbeck) Mabb.
ชื่อวงศ์: LAMIACEAE

ศักยภาพในตัวคน

ศักยภาพที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวคน
อาจมีความสำคัญมากกว่าความรู้พื้นฐานที่มีอยู่
คนที่พัฒนาตนเองได้ หรือนำมาพัฒนาได้
ควรให้โอกาสได้เติบโต

ไคร้ย้อย

ไม้ยืนต้นขนาดเล็ก ไม่ผลัดใบ
ดอกสีชมพูแซมขาว ออกเป็นช่อห้อยลง
มีกลิ่นหอมอ่อนๆ

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Elaeocarpus grandiflorus* Sm.
ชื่อวงศ์: ELAEOCARPACEAE

ความทุ่มเทให้กับองค์กร

ปัจจัยที่จะทำให้คนทุ่มเททำงานให้กับองค์กรเกิดจาก

- ศรัทธาในองค์กรและผู้นำ
- รู้สึกเป็นเจ้าของ
- มีส่วนร่วม
- เชื่อมั่นในองค์กร
- ได้เติบโตไปพร้อมกับองค์กร

จะให้คนทุ่มเททำงานได้อย่างไรนั้น
เป็นความสามารถและศิลปะของผู้บริหาร

โสกเหลือง

ไม้ยืนต้น เรียกชื่อว่าอโศก แต่ไม่เหมือนกับอโศกระย้า
ออกดอกเป็นพุ่ม สีเหลืองทองเต็มต้น
ปลูกง่าย โตเร็ว

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Saraca thaipingensis* Prain
ชื่อวงศ์: FABACEAE

ให้โอกาสคนได้ทำงานเป็นเรื่องดี

เมื่อให้โอกาสผู้ใดได้ทำงาน ต้องส่งเสริมให้ถึงที่สุด
ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นย่อมเป็นของธรรมดา
ผู้เป็นนายต้องช่วยแก้ไขและชี้แนะ
เพื่อสร้างคนและสร้างงานใหม่ให้เกิดขึ้น
การเลือกคนให้เหมาะกับงาน
จึงเป็นจุดเริ่มต้นการก้าวเดินที่สำคัญ

บัวสวรรค์

ไม้ยืนต้น ออกดอกตลอดปี
ดอกเป็นดอกเดี่ยว สีขาวหรือขาวอมชมพู
มีกลิ่นหอม

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Gustavia augusta* L.
ชื่อวงศ์: LECYTHIDACEAE

มอบหมายงานให้คนผิด งานวิกฤตแต่บัดนั้น

จะมอบหมายงานสำคัญแก่ผู้ใด
ต้องมั่นใจว่าเป็นคนดีที่ทำได้และทำดี
มอบหมายคนผิดคนไม่ดีให้ทำงาน
จะมีเรื่องร้าวรานไม่สิ้นสุด

มณฑา

ไม้รอเลื้อย ออกดอกเกือบตลอดปี
ดอกเดี่ยว สีขาว กลีบดอกหนา ดอกห้อยลง
มีกลิ่นหอมอ่อนตลอดวัน หอมแรงช่วงค่ำจนถึงเช้า

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Magnolia liliifera* (L.) Baill.
ชื่อวงศ์: MAGNOLIACEAE

งานสำคัญต้องดูแลใกล้ชิด
หากรู้ว่าผิดจะได้คิดแก้ไขทัน

จะใช้ลูกน้องไปทำงานอะไรที่สำคัญ
ต้องกำชับให้แน่ใจว่าทำได้ ต้องชี้นำชี้แนะให้มั่นใจก่อนไปทำ

การมอบหมายงานสำคัญหากไม่ดูแลใกล้ชิด
หากเกิดผิดพลาด นายก็ไม่พ้นผิด
เหตุไม่คาดคิดย่อมเกิดขึ้นได้เสมอ

ชงโค หรือ เสี้ยวดอกแดง

ไม้ยืนต้น ผลัดใบช่วงสั้น ๆ
ใบมีรูปทรงคล้ายปีกผีเสื้อ
ออกดอกตลอดปี

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Bauhinia purpurea* L.
ชื่อวงศ์: FABACEAE

ห่วงใย ใส่ใจรายละเอียด

หัวหน้าควรให้ความใส่ใจรายละเอียด
และติดตามการดำเนินการต่าง ๆ ตามสมควร
เพื่อให้ผลของงานออกมาเรียบร้อย
และเป็นไปตามเป้าประสงค์

มอบหมายงานไปแล้ว
แต่ความรับผิดชอบยังไม่พ้นตัวหัวหน้า

เสี้ยวดอกขาว

ไม้ยืนต้น ลักษณะใบและลำต้นเหมือนชงโค
แต่ดอกสีขาว มีกลิ่นหอมอ่อนๆ

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Bauhinia variegata* L.
ชื่อวงศ์: FABACEAE

ไว้ใจแต่ติดตาม

ไว้ใจลูกน้องมากเกินไปโดยไม่ตรวจสอบ
อาจเกิดความผิดพลาดได้อย่างใหญ่หลวงโดยไม่ตั้งใจ
การติดตาม ตรวจสอบ เพียงเพื่อความรอบคอบ
ไม่ใช่ไม่ไว้วางใจ

การเวก

ไม้เลื้อย ออกดอกตลอดปี
ดอกอ่อนมีสีเขียว และค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นสีเหลือง
มีกลิ่นหอม

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Artabotrys siamensis* Miq.
ชื่อวงศ์: ANNONACEAE

ดุว่าตักเตือนให้รู้เมื่อผิด แต่แฝงไว้ด้วยอภัยและเมตตา

การดุว่าหรือตำหนิเป็นเรื่องปรกติระหว่างนายกับลูกน้อง
อย่างน้อยก็ทำให้รู้ถูก รู้ผิด และต้องให้โอกาสแก้ตัวตามสมควร
รู้ว่าผิด แต่ไม่แนะให้แก้ไข เสียหายทั้งนายและลูกน้อง

กระดังงา

ไม้ยืนต้น
ดอกส่งกลิ่นหอมในยามเย็น หรือหัวค่ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Cananga odorata (Lam.) Hook. f. & Thomson
ชื่อวงศ์: ANNONACEAE

มีเมตตาอย่างเดียว งานอาจไม่สำเร็จ มีแต่พระเดช งานก็อาจไม่เดิน

ความมีเมตตาและการใช้อำนาจที่มีอยู่
ต้องรู้จักใช้อย่างเหมาะสมกับบุคคลและโอกาส
พระเดชกับพระคุณเป็นของคู่กัน แต่ต้องใช้ให้สมดุล
มีเมตตาได้แต่อย่าให้เสียหาย

ไวท์คริสต์มาส หรือ คริสต์มาสขาว

ไม้พุ่มขนาดกลาง
ออกดอกปีละครั้งในช่วงฤดูหนาว
จะทิ้งใบจนหมด เหลือแต่ดอกสีขาวบานเต็มต้น

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Euphorbia Ieucocephala* Lotsy
ชื่อวงศ์: EUPHORBIACEAE

ความมีเมตตา

เมตตาเป็นสิ่งที่ผู้เป็นนายควรมี
ความมีเมตตาต้องไม่ทำให้องค์กรเสียหาย
เมตตาพร้อมอภัยและชี้แนะเมื่อบกพร่อง
เป็นการชี้ช่องและให้โอกาสได้ทำดี

ศรีมาลา

ไม้เลื้อยขนาดเล็ก
ดอกสีแดงจัดจ้าน
เป็นดอกเดี่ยวออกตามซอกใบ

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Passiflora coccinea* Aubl.
ชื่อวงศ์: PASSIFLORACEAE

หนึ่งในล้าน

เหตุการณ์หนึ่งในล้านอาจเกิดขึ้นได้
แม้เตรียมการทุกอย่างรอบคอบสมบูรณ์แล้ว
เหตุไม่คาดคิดอาจขึ้นได้เสมอ
ต้องเตรียมพร้อมรับกับเหตุไม่คาดฝันโดยเฉพาะในงานสำคัญ

หอมหมื่นลี้

ไม้พุ่มยืนต้นขนาดเล็ก
ดอกสีขาว ออกเป็นกลุ่มตามซอกใบ
ส่งกลิ่นหอมไปไกล ทางเหนือจึงมีอีกชื่อว่า "หอมไก๋"

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Osmanthus fragrans* Lour.
ชื่อวงศ์: OLEACEAE

เอกสารสำคัญกว่าคำพูด

จะทำอะไรที่สำคัญ
ต้องให้ปรากฏเป็นเอกสารที่ชัดเจนและถูกต้อง
เพราะเอกสารจะอยู่ได้อีกเป็นร้อยปี
แต่คำพูดแปรเปลี่ยนได้ ไม่ยั่งยืน

แย้มปีนัง

ไม้พุ่มกึ่งเลื้อย
ดอกสีชมพูอมม่วง ออกเป็นช่อ
บานนานหลายวัน มีกลิ่นหอมอ่อน ๆ

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Strophanthus gratus (Wall. & Hook.) Baill.
ชื่อวงศ์: APOCYNACEAE

ตัวหนังสือและข้อความในเอกสาร
ต้องอ่านให้ละเอียด
อย่าคิดว่ามีคนดูผ่านมาหลายตาแล้ว

ผู้บังคับบัญชามักตายน้ำตื้นเพราะไม่อ่านเอกสารให้ละเอียด ลงนามไปด้วยคิดว่าอ่านดีแล้ว ตรวจสอบกันมาดีแล้ว ผลสุดท้ายคนลงนามก็ไม่พ้นต้องรับผิด

เจตมูลเพลิงขาว

ไม้พุ่มเตี้ย ดอกสีขาว
ราก ใช้ทำยาสมุนไพร

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Plumbago zeylanica* L.
ชื่อวงศ์: PLUMBAGINACEAE

ดูราบเรียบ สงบนิ่ง แต่อาจแฝงเร้นด้วยความคุกรุ่น

ความนิ่งเงียบหรือสงบราบเรียบของสถานการณ์
อาจไม่เรียบร้อยเหมือนที่เห็น
อย่าประมาทว่า ณ เวลานั้นไม่มีปัญหา
เหมือนภูเขาไฟที่จะปะทุขึ้นเมื่อใดก็ได้

เจตมูลเพลิงแดง

ไม้พุ่มขนาดเล็ก ดอกสีแดง
เป็นพืชสมุนไพร

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Plumbago indica* L.
ชื่อวงศ์: PLUMBAGINACEAE

ความรับผิดทางการเงิน

ผู้บริหารต้องมีความรอบคอบเรื่องการใช้เงิน
ยิ่งไม่ใช่เงินของตัวเองยิ่งต้องระมัดระวัง
ถึงแม้จะซื่อสัตย์หรือหวังดี แต่หากผิดระเบียบหรือกฎเกณฑ์
ก็อาจนำมาซึ่งความเสียหายร้ายแรง
ทั้งกับตนเองและหน่วยงานได้

เหลืองปรีดียาธร หรือ ตาเบบูยาเหลือง

ไม้ยืนต้นผลัดใบ ดอกสีเหลืองรูปแตร
ออกเป็นช่อกระจุกที่ปลายกิ่ง

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Tabebuia aurea*
(Silva Manso) Benth. & Hook. f. ex S. Moore
ชื่อวงศ์: BIGNONIACEAE

ทรัพย์สินมีจำกัด

อย่าเพลิดเพลินกับการใช้
จนลืมหามาเพิ่มเติม
ทรัพยากรทุกชนิดมีอยู่จำกัด
ใช้จ่ายต้องระมัดระวังให้คุ้มค่า

แคฝรั่ง

ไม้ยืนต้นผลัดใบ เวลาออกดอกทิ้งใบหมด
ดอกมีสีชมพูแกมขาว มีกลิ่นหอม

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Gliricidia sepium* (Jacq.) Walp.
ชื่อวงศ์: FABACEAE

กฎเกณฑ์และกติกา

กฎเกณฑ์กติกามีไว้เพื่อกำกับการทำงาน
ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและถูกต้อง
ผู้บริหารต้องรู้แจ้งเห็นจริงและเข้าใจในการนำไปปฏิบัติ
อย่าเชื่อคำกล่าวอ้างอิงที่อาจผิดได้

โมก

สูงประมาณ 10 เมตร
ดอกมีขนาดเล็กสีขาว มีกลิ่นหอม
ใช้เป็นไม้ประดับที่ให้กลิ่นหอมได้ดี

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Wrightia religiosa* Benth.
ชื่อวงศ์: APOCYNACEAE

ไม่ทอดทิ้งทหารเอกคู่ใจ

เพื่อนคู่คิด มิตรร่วมสร้างที่ร่วมคิดร่วมงานกันมา
เปรียบเสมือนทหารเอกที่เคยร่วมรบมาด้วยกัน
ต้องเอาใจใส่ดูแล แม้หมดเขี้ยวเล็บ
เพราะไม่มีเขาเหล่านั้นเราอาจไม่มีวันนี้

โมกการะเกตุ

พืชถิ่นเดียวของไทย สูงประมาณ 5 – 10 เมตร
กลีบดอกสีแดงสด ช่อดอกออกสั้น ๆ
ตามปลายกิ่งมีขนละเอียด

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Wrightia karaketii* D. J. Middleton
ชื่อวงศ์: APOCYNACEAE

การทำงาน

แรงบันดาลใจเป็นแสงสว่างนำทางชีวิต เป็นแรงผลักดันไปสู่เป้าหมายที่ใฝ่ฝัน

แรงบันดาลใจเป็นกุญแจสำคัญเบื้องต้นสู่ความสำเร็จ
ถ้าไม่มีแรงบันดาลใจก็เหมือนเดินไปไม่มีเป้าหมาย
ความอยากมี อยากได้ อยากเป็น รวมทั้งความมุ่งหวังทั้งหลาย
เอามาสร้างเป็นแรงบันดาลใจได้ทั้งสิ้น

เมื่อมีแรงบันดาลใจแล้ว ก็ต้องมีความมุ่งมั่น
ไม่ย่อท้อ ไม่น้อยใจในวาสนา
ต้องมุ่งมั่นกระทำในสิ่งที่จะนำเราไปสู่เป้าหมาย
โดยยึดถือความถูกต้องชอบธรรมเป็นหลัก

ไฟเดือนห้า

*ไม้ล้มลุก ดอกสีแดงอมส้ม ออกเป็นช่อ
ตามซอกใบและปลายกิ่ง*

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Asclepias curassavica* L.
ชื่อวงศ์: APOCYNACEAE

เป้าหมายชัด ก็เริ่มมองเห็นอนาคต

วิสัยทัศน์และเป้าหมายต้องชัดเจน
แผนงานทุกขั้นตอนต้องมีความสอดรับสัมพันธ์กัน
ความสำเร็จในอนาคตเกิดจากเป้าหมายที่ชัดเจนในเบื้องต้น

สิงโตดอกไม้ไฟ

กล้วยไม้ขนาดเล็ก ดอกออกเป็นช่อแบบกระจุก
มีดอกจำนวนมากอยู่ปลายช่อ สีขาว

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Bulbophyllum medusa* (Lindl.) Rchb.f
ชื่อวงศ์: ORCHIDACEAE

โอกาสดี ๆ มีอยู่เสมอ ถ้ามองเห็น

เงินทองและโอกาสนั้นตกอยู่ข้างทาง
ใครตาดีก็เก็บไป ใครตาไม่ดีก็เหยียบย่ำผ่านไป
โอกาสที่จะประสบความสำเร็จ
โอกาสที่จะสร้างชื่อเสียงมีอยู่ตลอดเวลา
ต้องรู้จักสังเกต เก็บเกี่ยว เก็บมาคิดและไตร่ตรองที่จะนำมาใช้
อย่าท้อถอย เมื่อมีอุปสรรค

สาวสันทราย

ไม้พุ่มเตี้ย ดอกสีชมพูอมม่วง ออกเต็มต้น
มีกลิ่นหอมอ่อนๆ ออกเป็นช่อค่อนข้างแน่น
ปลูกง่าย โตเร็ว

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Clerodendrum quadriloculare (Blanco) Merr.
ชื่อวงศ์: LAMIACEAE

โอกาสและความก้าวหน้าเปิดรับเราเสมอ

โอกาสดี ๆ มักจะผ่านเข้ามาในชีวิตเสมอ
แต่ขึ้นอยู่ว่าเราจะมองเห็น วิเคราะห์
และเอามาใช้ประโยชน์ได้หรือไม่
ถ้าไม่เห็นก็จะผ่านเลยไป รอผู้อื่นมาเก็บเกี่ยวไปใช้
การจะหยิบฉวยโอกาสที่ผ่านมาไปใช้ได้หรือไม่นั้น
ขึ้นกับความรอบรู้ สติปัญญาและประสบการณ์
คนที่ประสบความสำเร็จและก้าวหน้า
จึงมักเป็นคนที่สามารถมองเห็นโอกาสที่ผ่านมา
ในแต่ละห้วงเวลา และนำไปใช้ประโยชน์ได้

ดอนย่า

ไม้พุ่ม มีใบต่างดอก
ดอกจริงๆ มีขนาดเล็ก สีส้ม

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Mussaenda* sp.
ชื่อวงศ์: RUBIACEAE

ทำทันทีเมื่อมีโอกาส

ถ้าคิดดี คิดรอบคอบแล้ว
เมื่อโอกาสมาถึง ต้องลงมือทำเลย
ไม่ต้องรอให้ทุกอย่างพร้อมก่อน
รอนาน โอกาสอาจเปลี่ยนไป

ดาหลา

ไม้พุ่ม มีเหง้าใต้ดิน
มีทั้งชนิดดอกสีขาว ชมพู และแดง
กลีบดอกรับประทานได้

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Etlingera elatior* (Jack) R.M.Sm.
ชื่อวงศ์: ZINGIBERACEAE

โอกาสในการทำงานที่ท้าทาย

การได้รับโอกาสให้ทำงานที่สำคัญและท้าทาย
บางครั้งมีค่ามากกว่าการได้รับตำแหน่งหรือเงินทอง
เพราะเมื่อได้ทำงานก็ย่อมได้เรียนรู้
ได้ประสบการณ์ที่สามารถเอาไปต่อยอดได้ไม่สิ้นสุด

ยี่โถ

ไม้พุ่มเตี้ย ออกดอกตามปลายกิ่ง
มีหลายสี เช่น แดง ชมพู ขาว
ยางมีพิษ

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Nerium oleander* L.
ชื่อวงศ์: APOCYNACEAE

แม้ไม่ถูกใจแต่หากเป็นหน้าที่ ก็ต้องทำให้ดีที่สุด

เมื่อได้รับมอบหมายงานแม้ไม่ถูกใจหรือไม่ถนัด
แต่หากเป็นหน้าที่ที่ต้องทำ ต้องทำให้ดีถึงที่สุด
*จะละเลยหรือย่อหย่อนมิได้ จะเป็นผลเสียกับตนเอง
เพราะเราคือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ*

ไอยเรศ

*กล้วยไม้อิงอาศัย ดอกออกเป็นช่อรูปทรงกระบอก
โค้งห้อยลง ในหนึ่งกออาจออกได้ถึง 15 ช่อ*

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Rhynchostylis retusa* (L.) Blume
ชื่อวงศ์: ORCHIDACEAE

การทำงานต้องมีเพื่อนร่วมงานที่ดี

การที่จะเดินไปข้างหน้าต้องมีทีม มีหมู่คณะ
มีเพื่อนร่วมทางที่รู้ใจและมีความสามารถ
จึงจะทำงานได้สำเร็จ
เดินคนเดียว พลังน้อย แรงขับ แรงดันอาจไม่มากพอ

เอื้องม่อนไข่

กล้วยไม้ ดอกสีเหลือง แซมขาว
ออกเป็นช่อ ช่อดอก ห้อยลง
ในหนึ่งกอออกได้หลายช่อ

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Dendrobium thyrsiflorum* Rchb. f.
ชื่อวงศ์: ORCHIDACEAE

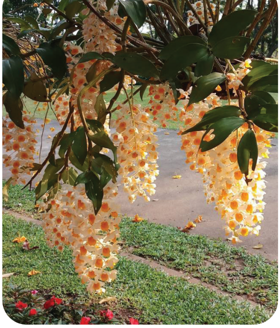

Gen X Gen Y. . . Gen Z

คนแต่ละยุคสมัย ไม่ว่าจะเป็น Gen X หรือ Gen Y
ก็ล้วนมีบุคลิกภาพ ความรู้สึกนึกคิด
พฤติกรรมการแสดงออกและสภาวะแวดล้อมที่ไม่เหมือนกัน
ยุคที่กำลังจะตามมา ก็คือ Gen Z และ Gen อื่น ๆ
ความเปลี่ยนแปลงนี้เป็นสิ่งที่ไม่สามารถควบคุมได้
คนที่อยู่ในองค์กรมีทุก Gen
แต่ละ Gen ต้องปรับตัวจึงจะอยู่ร่วมกันได้

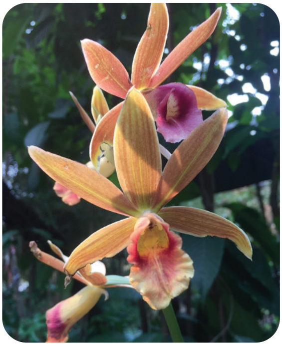

เอื้องพร้าว

กล้วยไม้ดิน ลำต้นเป็นเหง้าใต้ดิน
ดอกออกเป็นช่อ สีน้ำตาลแดงถึงน้ำตาลอมม่วง

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Phaius tankervilleae* Blume
ชื่อวงศ์: ORCHIDACEAE

เปิดรับความคิดเห็น

ความรู้ ความคิดและประสบการณ์จากแหล่งต่าง ๆ
หากนำมาไตร่ตรองอย่างมีสติ และใจเป็นกลางแล้ว
ก็อาจเกิดประโยชน์ได้มากมายในการปฏิบัติงานของตนเอง

เอื้องผึ้ง

กล้วยไม้อิงอาศัย ดอกสีเหลืองสด
ออกเป็นช่อ แต่ละช่อมีมากกว่า 20 ดอก
ช่อดอกห้อยโค้งลง หรือชี้ไปทางด้านข้าง

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Dendrobium lindleyi* Steud.
ชื่อวงศ์: ORCHIDACEAE

รับฟัง เอามาคิดและไตร่ตรอง

ความคิดริเริ่มและแรงบันดาลใจที่ดี
อาจเกิดขึ้นได้ทุกที่แม้ในวงสนทนาที่มิได้ตั้งใจ
รับรู้ รับฟังแล้วนำไปคิด
อาจบังเกิดสิ่งดี ๆ ที่นำไปใช้ประโยชน์ได้

เอื้องช้างสารภี

กล้วยไม้อิงอาศัย ดอกสีเหลืองอมน้ำตาล
มีลายสีน้ำตาล มีกลิ่นหอม

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Acampe rigida (Buch.-Ham. ex Sm.) P.F.Hunt
ชื่อวงศ์: ORCHIDACEAE

การระดมสมอง

การระดมสมอง
เป็นการรับฟังความคิดของผู้อื่น ที่อาจมีมากมาย
อยู่ที่ผู้รับว่าจะรับสิ่งใดที่เป็นประโยชน์มาใช้งานต่อไป
การรับฟังคำพูดของคนบางคนแม้มิถูกใจ
ก็อาจนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านใดด้านหนึ่งได้

ห้อมช้าง

ไม้พุ่ม สูง 1 – 2 เมตร
ดอกออกเป็นช่อกระจุก 1 – 5 ดอก
สีส้มแดงหรือแดงอิฐ

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Phlogacanthus curviflorus* Nees
ชื่อวงศ์: ACANTHACEAE

คบกับใครไม่เอาเปรียบกัน

คบกับใคร ร่วมมือกับใคร
ต้องทำให้รู้สึกว่าทุกฝ่ายได้ประโยชน์และมีศักดิ์ศรี
จึงจะคบกันได้นาน

คบกับใครต้องทำให้เขารู้สึกว่าเราเป็นเพื่อน
สร้างความสนิทสนม และสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจให้เกิดขึ้น
หลังจากนั้นจะกระทำการสิ่งใด ก็ราบรื่น

บุกคางคก

ไม้ล้มลุก
ช่อดอกแทงขึ้นมาจากหัวใต้ดินและมีกาบหุ้มสีแดง
ดอกสีเหลือง บานในตอนเย็น มีกลิ่นเหม็น

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Amorphophallus paeoniifolius (Dennst.) Nicolson
ชื่อวงศ์: ARACEAE

มูลค่าของสิ่งของที่ให้ ไม่สำคัญเท่ากับคุณค่าของความรู้สึก

การให้สิ่งของหรือของขวัญในจังหวะเวลาที่เหมาะสม
เป็นสิ่งสำคัญยิ่งกว่ามูลค่าของสิ่งของที่ให้
การให้ที่แสดงออกซึ่งน้ำใจไมตรี
การให้ที่แสดงออกซึ่งความรู้สึกที่ดีที่มีต่อกัน
การให้ที่แสดงออกซึ่งความกตัญญู
การให้ที่รู้สึกว่าเป็นความผูกพัน
การให้ที่แสดงออกถึงความระลึกถึง
การให้ด้วยความจริงใจ
ล้วนมีค่ามากกว่ามูลค่าของสิ่งของที่ให้ทั้งสิ้น

ไก่ฟ้าพญาลอ

ไม้เลื้อย ขนาดเล็ก ดอกเป็นดอกเดี่ยวออกตามซอกใบ รูปร่างคล้ายนกหรือไก่ มีด้านปลายดอกคล้ายหางไก่ จึงเรียกว่าต้นไก่ฟ้า

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Aristolochia ringens* Vahl
ชื่อวงศ์: ARISTOLOCHIACEAE

เอื้อเฟื้อ เอื้ออาทร

การเอื้อเฟื้อ เอื้ออาทร แม้นไม่ได้รับการร้องขอ
ก็เป็นการแสดงออกซึ่งน้ำใจและไมตรี ที่ทำได้ทุกโอกาส
ก่อให้เกิดความผูกพันกันยาวนาน

พลับพลึงตีนเป็ด

ไม้ล้มลุกขึ้นเป็นกอ มีหัวอยู่ใต้ดิน มีดอกตลอดปี
ดอกสีขาว มีกลิ่นหอม เป็นพืชสมุนไพร

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Hymenocallis littoralis* (Jacq.) Salisb.
ชื่อวงศ์: AMARYLLIDACEAE

ยอมเสียเปรียบบ้างดีกว่าได้เปรียบ

ยอมเสียเปรียบบ้างเล็กน้อยย่อมไม่สร้างศัตรู
ดีกว่าได้เปรียบแต่สร้างความเจ็บช้ำใจให้กับผู้อื่น

ธรรมดามนุษย์ย่อมไม่พอใจเมื่อรู้สึกว่าถูกเอาเปรียบ
และจะมีความสุขเมื่อรู้สึกว่าได้เปรียบคนอื่นบ้าง
แม้เพียงเล็กน้อย

_พุดน้ำบุศย์_

*ไม้พุ่มเตี้ย ดอกเป็นดอกเดี่ยว แรกบานมีสีขาว
เมื่อแก่เต็มที่จะกลายเป็นสีเหลืองเข้ม
มีกลิ่นหอมในช่วงพลบค่ำ ออกดอกตลอดปี*

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Gardenia carinata* Wall. ex Roxb.
ชื่อวงศ์: RUBIACEAE

ให้เกียรติและให้ความสำคัญกับบุคคล

เชิญใครมาร่วมงานใดก็ตาม
ต้องทำให้ผู้มาร่วมงานรู้สึกว่ามีเกียรติและสมควรมา
จะเป็นการสร้างความรู้สึกและไมตรีที่ดีต่อกันในระยะยาว

เนระพูสีไทย หรือ ว่านค้างคาวดำ

*ไม้ล้มลุก มีเหง้าอยู่ใต้ดิน ออกดอกได้ตลอดปี
ดอกมีสีม่วงดำ ลักษณะดอกเหมือนค้างคาวมีหนวด*

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Tacca chantrieri* André
ชื่อวงศ์: DIOSCOREACEAE

ไม่ทิ้งเพื่อนเก่า สร้างเพื่อนใหม่
ใช้ไมตรีผูกใจ ไม่สร้างศัตรู

เพื่อนเก่าหรือเพื่อนใหม่
ล้วนมีประโยชน์และคุณค่าตามจังหวะเวลาและโอกาส
อย่าให้ความผูกพันต่อกันถูกทำลาย แม้มีเรื่องไม่ถูกใจอยู่บ้าง
การโอนอ่อน ผ่อนปรน ที่ถูกที่ถูกเวลา
ย่อมรักษาความเป็นมิตรที่ดีต่อกันได้

เทียนดอยตุง

พืชถิ่นเดียวของไทย พบที่ดอยตุง จังหวัดเชียงราย
เป็นไม้ล้มลุก มีดอกสีชมพู ออกเดี่ยว ๆ หรือคู่

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Impatiens doitungensis Triboun & Sonsupab
ชื่อวงศ์: BALSAMINACEAE

มิตรแท้ นายแท้ ลูกน้องแท้ เห็นกันในยามยาก

มิตรแท้ที่อยู่ใกล้
อาจมีประโยชน์มากกว่าญาติที่อยู่ไกลในบางโอกาส

นายแท้ ลูกน้องแท้ ไม่ทิ้งกัน
แม้ความผูกพันเป็นทางการจะหมดสิ้นไป

พุดซ้อน

ไม้พุ่มเตี้ย ออกดอกตลอดปี
ดอกสีขาว กลีบดอกซ้อน
มีกลิ่นหอมตอนเย็นถึงเช้า

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Gardenia augusta* (L.) Merr.
ชื่อวงศ์: RUBIACEAE

ความจริงใจและผูกพัน

คนจริงใจต่อกัน รักนับถือและผูกพันกันจริง
แม้ไม่มีตำแหน่ง ไม่มีเงิน ก็ยังเหมือนเดิม

เข็มแดง

ไม้พุ่ม ขนาดเล็ก
ออกดอกรวมกันเป็นช่อใหญ่ มีสีแดงเข้ม

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Ixora coccinea* L.
ชื่อวงศ์: RUBIACEAE

ตัดสินใจด้วยอารมณ์

อยู่กับคนหมู่มาก ต้องคุมอารมณ์ให้อยู่
การตัดสินใจด้วยอารมณ์เพียงชั่ววูบในบางสถานการณ์
อาจส่งผลเสียระยะยาวที่คาดไม่ถึง
เรื่องเล็กกลายเป็นเรื่องใหญ่
เรื่องดีกลายเป็นเรื่องร้าย
นับหนึ่งถึงสิบไม่พอ ก็ให้นับหนึ่งถึงร้อยถึงพัน
จนกว่าจะเย็นลง

ว่านสี่ทิศ

ปลูกด้วยหัว มีดอกหันไปทั้งสี่ทิศ
มีทั้งชนิด สีขาว สีชมพู สีแดง

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Hippeastrum johnsonii* Bury
ชื่อวงศ์: AMARYLLIDACEAE

น้ำขุ่นไว้ใน น้ำใสไว้นอก

เมื่อไม่พอใจสิ่งใด
ไม่ควรแสดงออกทันทีในสถานที่และเวลาที่ไม่เหมาะสม
การควบคุมอารมณ์และความรู้สึกไว้ได้แม้ใจขุ่นมัว ไม่แสดงออก
จะช่วยให้เรื่องเล็กไม่เป็นเรื่องใหญ่

กล้วยผา

ไม้ล้มลุก
ลำต้นเทียมอวบน้ำ กาบใบมีนวลหนา
ปลีมีใบประดับใหญ่แผ่เป็นกระทง

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Ensete superbum* (Roxb.) Cheesman
ชื่อวงศ์: MUSACEAE

ความซื่อสัตย์ มุ่งมั่น อ่อนน้อม

ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นเกราะคุ้มภัยที่ดีที่สุด
ความมุ่งมั่นตั้งใจไม่ท้อถอยจะนำมาซึ่งความสำเร็จ
ความอ่อนน้อมถ่อมตนช่วยให้งานราบรื่น
ความสงบนิ่งเมื่อถูกท้าทายทำให้เรื่องไม่ลุกลามบานปลาย
การตอบโต้ด้วยความรุนแรงไม่เคยก่อให้เกิดผลดี
ปัญหาหนัก ๆ ที่เกิดขึ้นในวันนี้ พรุ่งนี้ก็จะมีทางออกเสมอ

แคทลียา

กล้วยไม้มีดอกขนาดใหญ่และสีสวยงาม
ปลูกง่าย บานตลอดปี
เป็นสัญลักษณ์สากลของกล้วยไม้ทั่วไป

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Cattlega* sp.
ชื่อวงศ์: ORCHIDACEAE

รู้หลักธรรม รู้ธรรมะ ไม่ได้ทำให้เกิดความสุขเสมอไป

รู้หลักธรรม เข้าใจธรรมะ เป็นอย่างดี
หากไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้
ก็ยากที่จะนำมาซึ่งความสุข
เมื่อขาดสติ และความยับยั้งชั่งใจ
หลักคิด หลักธรรมก็หายไป

กระเทียมเถา

ไม้เลื้อยเถาขนาดกลาง
ออกดอกเป็นกลุ่มตามข้อต้น ดอกมีสีม่วงอมขาว
เมื่อขยี้ดอกจะมีกลิ่นคล้ายกระเทียม

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Mansoa hymenaea* A. H. Gentry
ชื่อวงศ์: BIGNONIACEAE

ขัดคอคนไม่เลือกที่ไม่เลือกเวลา อาจถึงตายได้

ควรรู้จังหวะเวลาและโอกาสในการแสดงออก
การแสดงออกที่ไม่ถูกที่ถูกเวลา
แม้จะถูกต้องก็อาจทำให้เกิดความเสียหายหรือขุ่นมัวกันได้
คำพูดที่ไม่ตั้งใจอาจทำร้ายผู้อื่นได้โดยไม่รู้ตัว
เกิดศัตรูโดยไม่ตั้งใจ

ยี่เข่ง

ไม้พุ่มผลัดใบ ดอกออกเป็นช่อยาวได้ถึง 20 เซนติเมตร
กลีบดอกบางและจีบย่น
มีทั้งชนิดสีขาว ชมพู และม่วง

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Lagerstroemia indica* L.
ชื่อวงศ์: LYTHRACEAE

กิริยาและวาจาที่เหมาะสม

การแสดงออกทางกายและวาจาไม่เหมาะสม
ไม่ถูกที่ ไม่ถูกเวลา แม้ไม่เจตนาก็ทำให้เสียหายได้
มนุษย์ชอบคนพูดจาไพเราะ อ่อนหวาน ปลอบใจ และเห็นใจ
แต่ต้องแฝงด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้ง

ชบา

ไม้พุ่มขนาดกลาง ดอกเดี่ยวออกปลายกิ่ง
มีทั้งดอกชั้นเดียวและดอกซ้อน มีหลายสีขึ้นอยู่กับพันธุ์
เช่น ขาว ชมพู แดง แสด เหลือง และม่วง

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Hibiscus rosa-sinensis* L.
ชื่อวงศ์: MALVACEAE

กระชับ สั้น ได้ใจความ

พูดอะไรให้กระชับ สั้น ได้ใจความเสมอ
การพูดสั้นจะทำให้คนสนใจมากกว่าการพูดยาว
การพูดยาว ประเด็นความน่าสนใจจะน้อยลง
คนรู้จริงจะพูดเรื่องยากให้เข้าใจง่าย
พูดเรื่องยาวให้สั้นได้อย่างน่าฟัง
การพูด การบรรยาย จึงควรสั้น กระชับ ถูกต้อง และตรงเป้าหมาย

พุทธรักษา

ไม้ล้มลุก มีลำต้นใต้ดินเป็นเหง้า ออกดอกตลอดทั้งปี มีหลายสี เหมาะสำหรับปลูกไว้ชายน้ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Canna* sp.
ชื่อวงศ์: CANNACEAE

พูดเร็วพูดช้าไม่สำคัญ

การพูดเร็ว หรือพูดช้า
ไม่สำคัญ เท่ากับการพูดให้มีสาระ เข้าใจง่าย และน่าเชื่อถือ
ไม่รวบรัดเกินไปจนจับใจความไม่ได้
ไม่ยาวเกินไป จนหาแก่นแท้ของเรื่องไม่เจอ

ผักบุ้งฝรั่ง

ไม้เลื้อยเนื้ออ่อน ดอกเป็นรูปแตร มีหลายสี เช่น ขาว ชมพูอ่อน ชมพูเข้ม ม่วงอมชมพู และน้ำเงินอมม่วง ดอกบานช่วงเช้าแล้วเหี่ยวร่วงไปในตอนบ่าย ออกดอกตลอดปี

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Ipomoea purpurea* (L.) Roth
ชื่อวงศ์: CONVOLVULACEAE

ไม่รู้จริง ไม่ควรพูด

คำพูดที่ผิดพลาดในที่ประชุมหรือที่สาธารณะ แม้มิได้ตั้งใจ
อาจนำมาซึ่งความเสียหายหรือความน่าเชื่อถือได้
ข้อมูลที่ผิด คำพูดที่พลาด ล้วนทำให้ความน่าเชื่อถือลดลง

โสกสะปัน

ไม้ยืนต้นขนาดกลาง ดอกสีแดง
ออกเป็นช่อแบบช่อกระจุกกลมแน่นที่ปลายกิ่ง

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Brownea grandiceps* Jacq.
ชื่อวงศ์: FABACEAE

สำนวนโวหารกับการปฏิบัติ

การพูดด้วยสำนวนโวหารที่ดีมีวาทศิลป์ที่เป็นเลิศ
อาจไพเราะน่าฟัง น่าเชื่อถือ
หากไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้ ไม่เป็นไปตามที่กล่าวอ้าง
ความน่าเชื่อถือก็ลดลง

ใบไม้สีทอง

ไม้เถาเนื้อแข็งขนาดใหญ่ ใบเดี่ยว
ปลายใบหยักเว้าเป็นแฉกลึก 2 แฉก
โคนใบเว้าหยักคล้ายรูปหัวใจ ดอกมีกลิ่นหอม

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Bauhinia aureifolia K.Larsen & S.S.Larsen
ชื่อวงศ์: FABACEAE

คำพูดคำเดียวกัน ผลอาจต่างกัน

คำพูดคำเดียวกัน แต่ต่างกรรม ต่างวาระ ต่างคนฟัง
น้ำเสียงที่ต่างกันอาจเกิดผลต่างกันได้

คนแต่ละคนย่อมมีพื้นฐานการรับรู้และอารมรณ์ที่ต่างกัน
มีการตีความต่างกัน

เพราะเราคือมนุษย์

มะกอม

เป็นไม้พื้นถิ่นในมหาวิทยาลัย สูงได้ถึง 20 เมตร
ผลสุกรับประทานได้มีรสหวาน
และเป็นผลไม้สำหรับสัตว์ป่า

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Microcos paniculata* L.
ชื่อวงศ์: MALVACEAE

“ขอโทษ” – เปลี่ยนสถานการณ์ได้

คำ “ขอโทษ” คำเดียว เปลี่ยนร้อนให้เย็นลง
เปลี่ยนจากโกรธเป็นอภัยและเมตตา
เปลี่ยนเรื่องหนักให้เป็นเบา
เปลี่ยนเรื่องร้ายให้กลายเป็นดี
ดับอารมณ์ ดับไฟ ไม่ให้ลุกลาม

โมกหลวง

ไม้ต้นขนาดเล็ก สูง 5 – 10 เมตร
ทุกส่วนของต้นมีน้ำยางสีขาว ใบเดี่ยว
ดอกช่อแบบช่อกระจุก ดอกมีกลิ่นหอม

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Holarrhena pubescens* Wall. ex G. Don
ชื่อวงศ์: APOCYNACEAE

จิตอาสาและปิยะวาจา

จิตอาสาพร้องปิยะวาจา
เป็นเสมือนนะหน้าทองให้ผู้คนเมตตารักใคร่
ผู้ที่พร้อมช่วยเหลือผู้อื่นและวาจาไพเราะ
ย่อมเป็นที่รักของทุกคน

การนิ่งเฉย ดูดาย ไม่ช่วยเหลือ เมื่อมีโอกาส
เป็นการพลาดการทำความดีและสร้างเสน่ห์ให้ตัวเอง

ต้าง

ไม้ยืนต้น ใบมีขนาดใหญ่ สวยงามแปลกตา
ดอกมีรูปร่างสวยงาม ช่อดอกอ่อนรับประทานได้

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Trevesia palmata* (Roxb. ex Lindl.) Vis.
ชื่อวงศ์: ARALIACEAE

ทำตัวให้น่าชื่นชม

ทำตัวให้น่าชื่นชม แม้มิได้ทุกด้าน ก็ยังดี
ทำตัวให้เป็นประโยชน์และพึ่งพาได้ในทุกโอกาส
ทำตัวให้ไม่เป็นภาระกับผู้อื่นโดยไม่จำเป็น
ทำตัวให้เป็นเพื่อนที่น่าคบ น่าคุย
ทำตัวให้เห็นว่าเราไม่ทอดทิ้งในยามที่ต้องการ
ทำตัวให้ถูกกาลเทศะตามสถานะที่เหมาะสม

ทำตัวให้น่าชื่นชมแล้วความนิยมจะตามมา
การงานสิ่งใดก็ราบรื่น

ดาวเรือง

ไม้ดอกล้มลุก
ออกดอกเป็นดอกเดี่ยว

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Tagetes erecta* L.
ชื่อวงศ์: ASTERACEAE

เปิดใจ เปิดกว้าง รับฟัง

รับฟังความคิด ข้อมูลหรือประสบการณ์จากผู้อื่นมีแต่ได้
หากรู้จักนำมาไตร่ตรอง กลั่นกรองเอาสิ่งดีไว้
แล้วใช้ให้เกิดประโยชน์

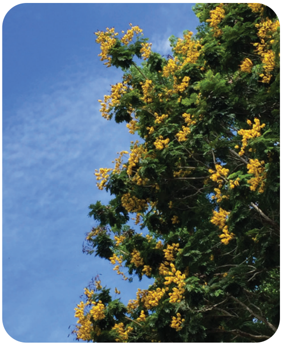

นนทรี

ไม้ยืนต้น ผลัดใบ ออกดอกในฤดูแล้ง
ดอกสีเหลืองชูช่อขึ้นฟ้า มีกลิ่นหอมอ่อนๆ

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Peltophorum pterocarpum (DC.) Backer ex K. Heyne
ชื่อวงศ์: FABACEAE

ครูพัก ลักจำ

การเรียนรู้เกิดได้ตลอดเวลา
ถ้าสนใจ ใส่ใจ ใฝ่สังเกต ในสิ่งที่พบที่เห็น
แล้วจดจำคัดกรองมาใช้ให้เหมาะกับตัวเรา
ครูในชีวิตจริงมีอยู่ทั่วไป เรียนรู้ได้ตลอดเวลา

ศรีมหาโพธิ์

ไม้ยืนต้น สูง 20 – 30 เมตร
ใบเดี่ยวเรียงสลับรูปหัวใจ ปลายแหลมเป็นหางยาว
ต้นโพธิ์นี้สืบมาจากหน่อโพธิ์ตรัสรู้ที่พุทธคยา
ประเทศอินเดีย

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Ficus religiosa* L.
ชื่อวงศ์: MORACEAE

ทำงานกับคนดี คนเก่ง

การได้ทำงานกับคนดี คนเก่ง
เป็นโอกาสทองที่จะได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง
และพัฒนาตนเองโดยไม่รู้ตัว
ประสบการณ์ที่ได้รับมีค่ายิ่งกว่าเงินทอง

อบเชย

ไม้ยืนต้น ไม่ผลัดใบ ดอกออกเป็นช่อตามปลายกิ่ง
ขนาดเล็ก สีเหลือง มีกลิ่นหอม
เปลือกต้นและใบมีสรรพคุณทางยา

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Cinnamomum* sp.
ชื่อวงศ์: LAURACEAE

คุณค่าของการศึกษา

การศึกษาทุกระดับมีความหมาย
การทำงานทุกอย่างล้วนได้ประสบการณ์
มีการศึกษาดี ต้องมีความมุ่งมั่น ขยัน อดทน เป็นแรงหนุนด้วย
ชีวิตการทำงานย่อมมีทั้งสำเร็จ และล้มเหลวในบางครั้ง
การได้ตำแหน่ง ได้ทำงานใด ๆ
ล้วนเป็นโอกาสได้แสดงความสามารถ
การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ
เป็นประวัติที่ดีงามของตนเอง

ขี้เหล็กอเมริกัน

ไม้ยืนต้น คนละสายพันธุ์กับขี้เหล็กพื้นบ้านไทย ดอกสีเหลืองสด ออกเป็นช่อ มีดอกย่อยจำนวนมาก ปลูกเป็นไม้ประดับได้

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Senna spectabilis (DC.) H.S. Irwin & Barneby
ชื่อวงศ์: LEGUMINOSAE-CAESALPINIOIDEAE

นักศึกษา

รวบรวมจากคำบรรยายและโอวาท
ที่ให้กับนักศึกษาในโอกาสต่าง ๆ

มหาวิทยาลัยมิได้เป็นสถานที่ให้ความรู้อย่างเดียว แต่มหาวิทยาลัยยังทำให้นักศึกษามีประสบการณ์ชีวิต และจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมด้วย

กุ่มบก

ไม้ยืนต้น ผลัดใบ ดอกมีสีขาวเมื่อแรกบาน แล้วเปลี่ยนเป็นสีเหลืองหรือสีชมพู เป็นยาเจริญอาหาร

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Crateva adansonii* DC.
ชื่อวงศ์: CAPPARACEAE

**การเข้ามาศึกษาเล่าเรียนในมหาวิทยาลัย
ของนักศึกษาทุกคน
มิใช่เป็นความรับผิดชอบต่อตนเองเท่านั้น
แต่ต้องรับผิดชอบต่อครอบครัว ต่อสังคม
และประเทศชาติในอนาคตด้วย**

บุนนาค

*ไม้ยืนต้น ทรงพุ่มสวยงาม
กลีบดอกสีขาว เกสรสีเหลือง
ปลูกได้ทั่วไป ดอก ใช้ทำยาได้*

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Mesua ferrea* L.
ชื่อวงศ์: CLUSIACEAE

ความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์มีชั่วชีวิต

ความผูกพันระหว่างครูและศิษย์มิใช่เป็นแบบนายจ้างและลูกจ้าง
การให้และการรับระหว่างครูและศิษย์ไม่มีขอบเขต
ทุกอย่างล้วนอยู่ในกรอบของความปรารถนาดีต่อกัน

ไม่ว่านานแค่ไหน ความผูกพันระหว่างกันไม่เคยเปลี่ยนแปลง
ความสำเร็จและความเจริญรุ่งเรืองของศิษย์
เป็นความภาคภูมิใจของครู

ซ้อ

ไม้ป่ายืนต้น ผลัดใบ ดอกหอม มีสีเหลืองแกมน้ำตาลเข้ม ชาวไทลื้อนำมาเป็นส่วนผสมของ "ขนมดอกซ้อ"

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Gmelina arborea* Roxb.
ชื่อวงศ์: LAMIACEAE

ความปรารถนาดี

การสอน การสร้างนักศึกษาที่เป็นลูกศิษย์
ให้เป็นคนดี มีความสามารถ
เป็นความผูกพันและความรับผิดชอบที่มีต่อกัน
ระหว่างครูและลูกศิษย์

มิใช่เป็นเพียงหน้าที่
แต่เป็นความปรารถนาดีที่ไม่มีสิ้นสุด

กาแฟอาราบิก้า

ไม้ต้น ทรงพุ่มเตี้ย ดอกสีขาวเป็นช่อ มีกลิ่นหอมหวาน ผลเมื่อสุกมีสีแดง นำเมล็ดในผลไปทำกาแฟ

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Coffea arabica* L.
ชื่อวงศ์: RUBIACEAE

อยู่ในสิ่งแวดล้อมไม่ดี ใช่ว่าจะเอาดีไม่ได้

ถ้าใจมุ่งมั่นที่จะเอาดี
อย่าให้สิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีทำลายเรา

ความมุ่งมั่นและใฝ่ดีเป็นช่องที่เปิดไว้ให้เลือกเดินเสมอ

ชมพู่น้ำดอกไม้

รูปทรงดอกและผลสวยงาม ผลมีกลิ่นหอมเย็น
เนื้อบาง เมล็ดโต ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด
เหมาะปลูกไว้ดูเล่น เป็นของแปลก

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Syzygium jambos* (L.) Alston
ชื่อวงศ์: MYRTACEAE

เวลาทองของชีวิต

สี่ปีเป็นเวลาทองของชีวิตนักศึกษา
เป็นสี่ปีของการเสริมความรู้และปรับพฤติกรรม
เป็นสี่ปีของการเข้าใจโลก เข้าใจชีวิต
ใช้เวลาสี่ปีในมหาวิทยาลัย
ให้เกิดประโยชน์กับตัวเองให้มากที่สุด

ชมพู่ม่าเหมี่ยว

ไม้ผลยืนต้นดอกสีชมพูสด ออกเป็นช่อกระจุกแน่น
ผลดิบสีเขียว เมื่อแก่เป็นสีแดง

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Syzygium malaccense (L.) Merr. & L.M.Perry
ชื่อวงศ์: MYRTACEAE

พินิจ พิเคราะห์ ดูให้ละเอียด

อยากให้นักศึกษาทุกคนรู้จักสังเกต
และนำสิ่งที่พบมาไตร่ตรอง
แล้วนำไปสังเคราะห์ วิเคราะห์ให้เกิดประโยชน์
ความคิดดี ๆ และโครงการดี ๆ หลายโครงการ
ล้วนเกิดจากการพินิจพิเคราะห์จากสิ่งที่พบเห็นมา

ส้มโอมือ

*เป็นพืชสมุนไพรใช้เป็นเครื่องยาหอม
และผลมีรูปร่างคล้ายมือ*

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Citrus medica Linn. var. *sarcodactylis* Swing.
ชื่อวงศ์: RUTACEAE

เชื่อด้วยเหตุผล

นักศึกษาพึงใช้สติและปัญญา
พิจารณาเรื่องราวให้ถ่องแท้ แล้วจึงเชื่อ
อย่าเชื่อเพราะเขาบอก
อย่าเชื่อเพราะว่าตามกัน
เชื่อโดยไม่มีเหตุผล ชีวิตอาจผกผันได้

กระถิน

ไม้ต้น ไม่ผลัดใบ ดอกมีสีขาว
ใบอ่อนและฝักอ่อนใช้รับประทานได้

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Leucaena leucocephala (Lam.) de Wit
ชื่อวงศ์: FABACEAE

ความรู้ที่ได้รับจากครู อาจารย์ ล้วนมีประโยชน์ ไม่วันนี้ก็วันหน้า ไม่รู้ จึงมาศึกษาให้รู้

ช่วงเวลาของการเป็นนักศึกษา
เป็นช่วงเวลาที่แสนสั้น เป็นนาทีทองของชีวิต
อย่าปล่อยให้ผ่านไปอย่างสูญเปล่า
ศึกษาและเรียนรู้ทุกสิ่งที่ผ่านเข้ามา
เวลาและโอกาสที่ผ่านไปไม่หวนกลับ

ชาจีน

ไม้ยืนต้น แต่มักถูกตัดให้เตี้ย เพื่อใช้เก็บใบอ่อน นำมาทำเครื่องดื่ม “ชา” ถ้าโตเต็มที่อาจสูงได้ถึง 10 เมตร ดอกสีขาว เกสรสีเหลือง

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Camellia sinensis* var. *sinensis*
ชื่อวงศ์: THEACEAE

เส้นทางเดินข้างหน้า
มีพื้นฐานจากการเตรียมการในวันนี้

อย่าเอาความฟุ่มเฟือย ความเกียจคร้าน และความท้อแท้
มาเป็นเครื่องทำลายความตั้งใจ
อย่าให้อบายมุขและความสุขชั่วแล่น
มาทำลายเส้นทางที่จะเดินไปข้างหน้า

ชาอัสสัม

ไม้ยืนต้น ขนาดใหญ่ มีชื่อเรียกตามถิ่นกำเนิดคือแคว้นอัสสัม ใบนำมาทำเมี่ยงใบชา ยอดอ่อนนำมาทำเครื่องดื่ม "ชา" รสชาติต่างจากชาจีน

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Camellia sinensis var. *assamica* (J.W. Mast.) Kitam.
ชื่อวงศ์: THEACEAE

ไม่สู้ ไม่ชนะ

การเป็นนักศึกษาถ้าไม่สู้ ไม่มีมานะ ไม่รักดี
ก็ไม่มีทางสำเร็จ
สติปัญญาของทุกคนใกล้เคียงกัน
ถ้าสู้มาก หนักเอาเบาสู้ ก็ชนะ
ถ้ายอมแพ้ แม้ไม่ตายก็อาจไม่โต

สมอพิเภก

ไม้ยืนต้น ขึ้นทั่วไปในทุกภาค
ทุกส่วนสามารถนำมาใช้เป็นยาสมุนไพรได้

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Terminalia bellirica* (Gaertn.) Roxb.
ชื่อวงศ์: COMBRETACEAE

เป้าหมายเดียวกัน

อาจารย์และผู้ปกครองล้วนมีเป้าหมายเดียวกัน
คือความสำเร็จและความเจริญรุ่งเรืองในอนาคต
ของนักศึกษา

นักศึกษาควรแสดงความกตัญญูรู้คุณ
ด้วยความมุ่งมั่นขยันหมั่นเพียรในการศึกษา
และเป็นผู้ประพฤติดี

มะแขว่น

ไม้ยืนต้น มีดอกขนาดเล็ก สีขาว ออกเป็นช่อ
ใบอ่อนใช้รับประทานเป็นผักสด
เมล็ดแห้งใช้เป็นเครื่องเทศปรุงอาหารมีรสเผ็ดร้อน

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Zanthoxylum limonella* Alston.
ชื่อวงศ์: RUTACEAE

ความยากลำบากเป็นประสบการณ์

บนเส้นทางแห่งความสำเร็จเต็มไปด้วยความยากลำบาก
ขอให้คิดว่าความยากลำบากนั้น
เป็นประสบการณ์ที่ดีของชีวิตที่มีโอกาสได้เรียนรู้
เพื่อจะได้สู้กับอนาคตที่ท้าทายและคอยเราอยู่ข้างหน้า

แคหางค่าง

ไม้ยืนต้นพื้นถิ่น ดอกมีสีขาวนวล
ออกเป็นช่อฝักยาว 30 – 40 ซม
ตอนปลายโค้งงอเหมือนหางค่าง

ชื่อวิทยาศาสตร์:
Fernandoa adenophylla (Wall. ex G.Don) Steenis
ชื่อวงศ์: BIGNONIACEAE

การเปลี่ยนแปลงในชีวิต

การเปลี่ยนแปลงแต่ละครั้งในชีวิตมิใช่เรื่องที่เลวร้ายเสมอไป
แต่อาจเป็นโอกาสที่จะได้พบสิ่งที่ดีกว่า
หากมองสิ่งที่เกิดขึ้นในเชิงบวก
และทำสิ่งที่เผชิญในขณะนั้นให้ดีที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้
อย่าจมปลักอยู่กับความท้อแท้และผิดหวัง
เพราะมีแต่จะเลวร้ายลง

กัญชา

ไม้ล้มลุกปีเดียว ขอบใบหยัก ดอกแยกเพศอยู่ต่างต้น ออกเป็นช่อตามง่ามใบและปลายยอด ผลแห้ง เมล็ดล่อน ช่อดอกเพศเมียนำมาสกัดน้ำมันได้

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Cannabis sativa* L.
ชื่อวงศ์: CANNABIDACEAE

การหักเหในชีวิต ไม่ใช่บทสุดท้าย

ทางเดินชีวิตของมนุษย์มิได้เป็นเส้นตรงเสมอไป
การหักเหที่เกิดขึ้นอาจดีกว่าเดิม
อย่างน้อยก็ทำให้ได้ประสบการณ์
และบทเรียนที่มีค่าเพื่อการก้าวเดินต่อไป
การไม่สมหวังในสิ่งที่ปรารถนา เป็นสิ่งธรรมดาที่เกิดขึ้นได้เสมอ
ไม่ควรนำมาทำให้เกิดความท้อแท้ ที่จะเดินต่อไป

เลี่ยน

ไม้ยืนต้นเนื้ออ่อน ลำต้นและใบมีลักษณะคล้ายสะเดา
ดอกมีสีม่วงอ่อนหรือสีฟ้า
ทั้งต้น ใบ และดอกมีสรรพคุณทางยา

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Melia azedarach* L.
ชื่อวงศ์: MELIACEAE

อุปสรรคและปัญหาอาจมาก่อนความสำเร็จ

ชีวิตการทำงานมิได้ราบเรียบเสมอไป
ต้องเจอกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ นานา
ก่อนจะประสบความสำเร็จ

การศึกษาในมหาวิทยาลัย
ทำให้เรามีความรู้ มีประสบการณ์ และแข็งแกร่งขึ้น
เพื่อพร้อมเผชิญปัญหาและสร้างชีวิตในอนาคต

สารภี

ไม้ยืนต้น ไม่ผลัดใบ
ดอกสีขาว เกสรสีเหลือง
ทั้งดอกและผลมีสรรพคุณทางยา

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Mammea siamensis* T. Anderson
ชื่อวงศ์: CLUSIACEAE

การเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยอย่างเดียว ไม่เพียงพอ

การนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์
มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าความรู้ที่ได้รับจากมหาวิทยาลัย
การเรียนรู้จนจบปริญญา
เทียบได้กับความรู้เท่าปลายเข็มในมหาสมุทร
ต้องเรียนรู้เพิ่มเติมและหาประสบการณ์อีกมาก

เห็ดดาวดิน

หรือเรียกว่า Star Earth ดอกรูปเกือบกลมหรือรูปไข่ ผนังชั้นนอกสีน้ำตาลเทา เมื่อแก่แตกเป็นแฉก ปลายม้วนงอลง ด้านบนมีรูเปิด 1 รูตรงกลาง

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Geastrum mirabile* Mont.
ชื่อวงศ์: GEASTRACEAE

อัตลักษณ์ 5 ประการที่ควรมี เพื่อเป็นศรีแก่ตัว ในการประกอบกิจการงาน

1. เคารพในผู้อาวุโส
2. ยึดมั่นในระเบียบและกฎเกณฑ์ของสังคม
3. เคารพในวัฒนธรรมและประเพณีในสังคมที่ตนอยู่
4. สามัคคีกลมเกลียวในหมู่คณะ
5. มีน้ำใจและพร้อมที่จะช่วยโดยไม่ต้องมีใครร้องขอ

เห็ดแครง

เห็ดแครง เป็นเห็ดขนาดเล็ก เจริญเติบโตได้ตลอดปี รูปทรงคล้ายพัด ไม่มีก้านดอก รับประทานได้

ชื่อวิทยาศาสตร์: *Schizophyllum commune* Fr.
ชื่อวงศ์: SCHIZOPHYLLACEAE

ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และแรงบันดาลใจ

ความคิดสร้างสรรค์เป็นสมบัติล้ำค่าในตัวมนุษย์ ความสามารถในการมองเห็นโอกาสดี ๆ ในสิ่งที่คนอื่นไม่เห็น เป็นความสามารถเฉพาะตัวของบุคคล ความมุมานะ ขยันอดทนเป็นเครื่องมือของความคิดสร้างสรรค์ที่ทำให้ความฝันเป็นจริง ความรอบรู้และประสบการณ์จะเป็นพลังผลักดันไปสู่ความสำเร็จ

ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะเดินไปข้างหน้า เมื่อคิดดีคิดรอบคอบ กำหนดแผนที่ทางเดินในอนาคตได้แล้วก็ต้องรีบเดิน ทรัพยากรและแรงสนับสนุนอาจไม่พร้อมเต็มร้อย แต่ด้วยความมุ่งมั่น และประสบการณ์ที่สั่งสมเพิ่มขึ้นก็สามารถไปหาเอาข้างหน้าได้ หากต้องรอให้ทุกอย่างพร้อม แล้วจึงก้าวเดิน ก็อาจจะไม่มีวันที่ได้ก้าวเดินเลยก็ได้

ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ และแรงบันดาลใจ หากไม่นำไปสู่การปฏิบัติ ก็เป็นเพียงความฝัน และสิ่งว่างเปล่าที่ผ่านไป แต่การนำไปปฏิบัติก็ต้องรอบคอบ มองรอบด้าน มีทางออกไว้เมื่อเผชิญปัญหา และสามารถรับความเสี่ยงได้หากไม่เป็นไปตามความคาดหวัง

ความรอบรู้ ความรอบคอบ มีความมุ่งมั่น แต่ก็เปิดประตูรับฟังความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้อื่น จะช่วยให้มีความสำเร็จในสิ่งที่มุ่งหวัง

ความสำเร็จ กับความไม่สมหวัง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้เสมอ อย่าไปกลัวว่าจะทำอะไรไม่สำเร็จ

ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.วันชัย ศิริชนะ

ประวัติ

พื้นเพเดิม: นครนายก

การศึกษา

- โรงเรียนประชาบาลวัดศรีนาวา
- โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย
- คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- Rochester Institute of Technology. NY
- คณะครุศาสตร์ (อุดมศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ภาครัฐร่วมเอกชน รุ่นที่ 6 (วปรอ 366)
- นักบริหารระดับสูง สำนักงาน ก.พ. รุ่นที่ 10
- สถาบันวิทยาการตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (วตท. รุ่นที่ 8)
- หลักสูตรภูมิพลังแผ่นดินรุ่นที่ 1
- หลักสูตรการบริหารความมั่นคงสำหรับผู้บริหารระดับสูงรุ่นที่ 2

ประสบการณ์

- นายกสภามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- อธิการบดีและอธิการบดีผู้ก่อตั้ง มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย
- รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- รักษาการรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- ประธานกรรมการอำนวยการจัดงานแสดงเกษตรและอุตสาหกรรมโลก (Worldtech 95 Thailand)
- ผู้จัดการโรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อื่น ๆ

- สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (2549 – 2551)
- ประธานกรรมการ มูลนิธิต่าง ๆ 5 มูลนิธิ
- กรรมการจัดการทรัพย์สิน สภากาชาดไทย
- นายกสมาคมนักเคมีเครื่องสำอางแห่งประเทศไทย
- กรรมการบริหารสถาบันขงจื่อ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน
- ประธานชมรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย จีน ดั้งเดิมแห่งประเทศไทย
- Chairman, Asean University Network
- Chairman, SEAMEO RIHED

รางวัลเชิดชูเกียรติ

- ศิษย์เก่าดีเด่น โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย
- นิสิตเก่าดีเด่น คณะวิทยาศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศิษย์เก่าอุดมศึกษาดีเด่น คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- รางวัลเชิดชู พ่อ – ครู ของแผ่นดิน (ศูนย์วิปัสสนาสากลไร่เชิญตะวัน)

ปริญญากิตติมศักดิ์

- ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- มหาวชิรมงกุฎ
- มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก
- The Decoration Golden Cross of Austria
- The Decoration PALMES ACADEMIQUES of France

บันทึกท้ายเล่ม

ขอขอบคุณคณะผู้ร่วมจัดทำหนังสือเล่มนี้ทุกคน
โดยเฉพาะ อาจารย์ ดร.พฐา สุวรรณรัตน์ จอห์นสตัน
และ น.ส.รุ่งอรุณ รุ่งรัตนกาล ที่ได้ช่วยรวบรวม
ตรวจสอบข้อความต่าง ๆ และจัดทำต้นฉบับ
ด้วยความอุตสาหะ จนงานสำเร็จ รวมทั้ง เจ้าหน้าที่
งานจดหมายเหตุแห่งมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงอีกหลายคน
ที่ได้สละเวลามาช่วยจนงานลุล่วงไปด้วยดี

ปรับอะไรให้อยู่รอด

- ปรับวิถีชีวิต
- ปรับวิธีการเรียนรู้
- ปรับความคิดและทัศนคติ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง
- ปรับใจให้เห็นสัจธรรม